

SIMON SCARROW

„Taková konkurence dá spisovatelům zabrat.“ Bernard Cornwell

LEGIE

ŘÍMŠTÍ VOJÁCI CATO A MACRO ODVRACEJÍ KATASTROFU V EGYPTĚ

LEGIE

SIMON SCARROW

LEGIE

Přeložili Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2010 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Legion*

(First published by Headline Publishing Group, London, 2010)

přeložili © 2014 Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík

Redakce textu: Jiří Páček

Jazyková korektura: Jan Řehoř

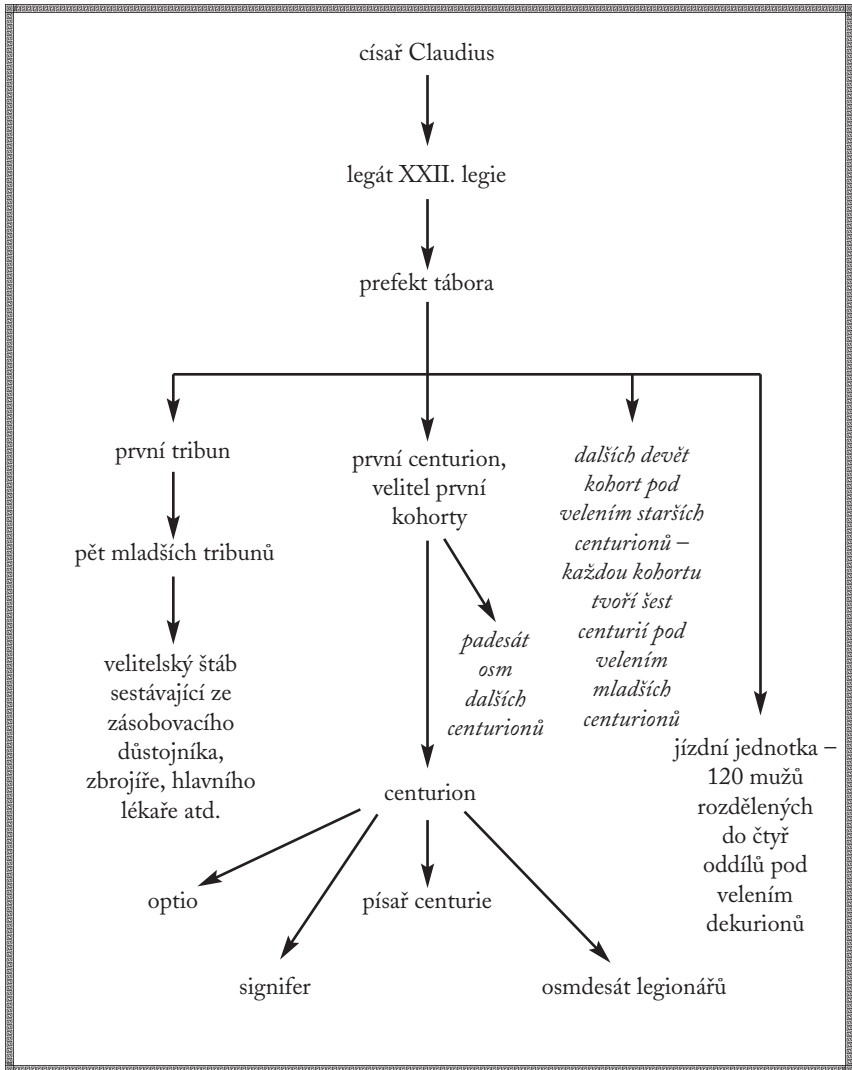
První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-190-3

Ahmedovi (vůdci Andělů)
a Mustafaovi (vyvolenému)

Jako vždy děkuji své manželce Carolyn, která mi zkontrolovala rukopis tohoto románu a měla se mnou nesmírnou trpělivost, když jsem se ve své knize „ztrácel“. Děkuji rovněž svému otci Tonymu za to, že se na konečnou verzi rukopisu podíval nezaujatým pohledem. Většinu podkladů pro tento román jsem shromáždil během svých cest do Egypta, podél Nilu. Mé díky patří Ahmedovi a Mustafovi, kteří se se mnou podělili o své znalosti této úchvatné země. Je jen málo národů, které se mohou pyšnit takovým bohatstvím starověkých památek jako Egypt.

SCHÉMA VELENÍ ŘÍMSKÉ ARMÁDY

Organizace římské legie

Dvacátá druhá legie sestávala ze zhruba pěti a půl tisíce mužů. Její základní jednotku tvořila centurie čítající osmdesát legionářů, kterým velel centurion a jehož zástupcem byl optio. Centurie se dále dělila na družstva po osmi mužích, kteří v kasárnách sdíleli společnou místnost a během válečného tažení byli ubytováni v jednom stanu. Šest centurií tvořilo kohortu a deset kohort legii, přičemž první kohorta měla v porovnání s ostatními dvojnásobný počet mužů. Každou legii doprovázela jízdní jednotka o sto dvaceti mužích, která se dělila na čtyři oddíly. Její členové sloužili především jako zvědové a poslové. Hlavní hodnosti v legii (v sestupném pořadí) byly následující:

Legát pocházel z jezdeckého, nikoliv ze senátorského stavu, jak bylo obvyklé v legiích mimo Egypt. Legii velel několik let v naději, že získá dobré jméno, které mu otevře cestu k následné politické kariéře.

Prefektem tábora se stával zasloužilý veterán, jenž předtím velel první centurii první kohorty a nyní stál na samém vrcholu své vojenské kariéry.

Šest *tribunů* tvořilo velitelský sbor legie. Jejich stáří se pohybovalo mezi dvaceti a třiceti roky a do armády vstupovali proto, aby získali potřebné velitelské a organizační schopnosti, než zaujmou nižší postavení v civilních úřadech. Mezi nimi měl výlučné postavení první tribun, který byl předurčen pro vysokou politickou funkci a později i velení legii.

Šedesát *centurionů* tvořilo páteř legie a do funkce byli vybíráni pro svůj velitelský um. Nejvýše postavený centurion velel první centurii první kohorty.

Čtyři *dekurioni* veleli jízdním oddílům a chovali naději, že si vyslouží povýšení na velitele jízdních pomocných jednotek.

Každý centurion měl k ruce *optiona*, který působil jako jeho pobočník a občas plnil i nepříliš významné velitelské povinnosti. Tito optioni ve skutečnosti vyčkávali, až se pro ně uvolní místo centuriona.

Pod optiony stáli *legionáři*, kteří se upisovali k vojenské službě na pětadvacet let. Podle stanovených zásad mohli do armády vstupovat pouze římstí občané, ale noví vojáci se ve stále větší míře rekrutovali i z řad příslušníků místních národů a při vstupu do legie jim bylo přiznáváno římské občanství.

Ještě nižší postavení než legionáři zaujímali příslušníci *pomocných kohort*. Většinou pocházeli z provincií, které pro Římskou říši zabezpečovaly lehkou pěchotu, jízdu a další speciálně vycvičené vojáky. Po ukončení pětadvacetileté služby ve vojsku jim bylo přiznáno římské občanství.

Organizace římského námořnictva

Římané se k boji na moři odhodlávali nesmírně zdráhavě a stálé námořnictvo vzniklo až za císaře Augusta (vládl v letech 27 př. n. l. až 14 n. l.). Většina jeho sil byla rozdělená do dvou flotil, které měly základny v Misenu a Ravenně. Menší flotily působily i v Alexandrii a dalších velkých přístavech ve Středomoří. Kromě udržování míru na moři měly za úkol hlídkovat i na velkých řekách jako Rýn, Dunaj, Nil.

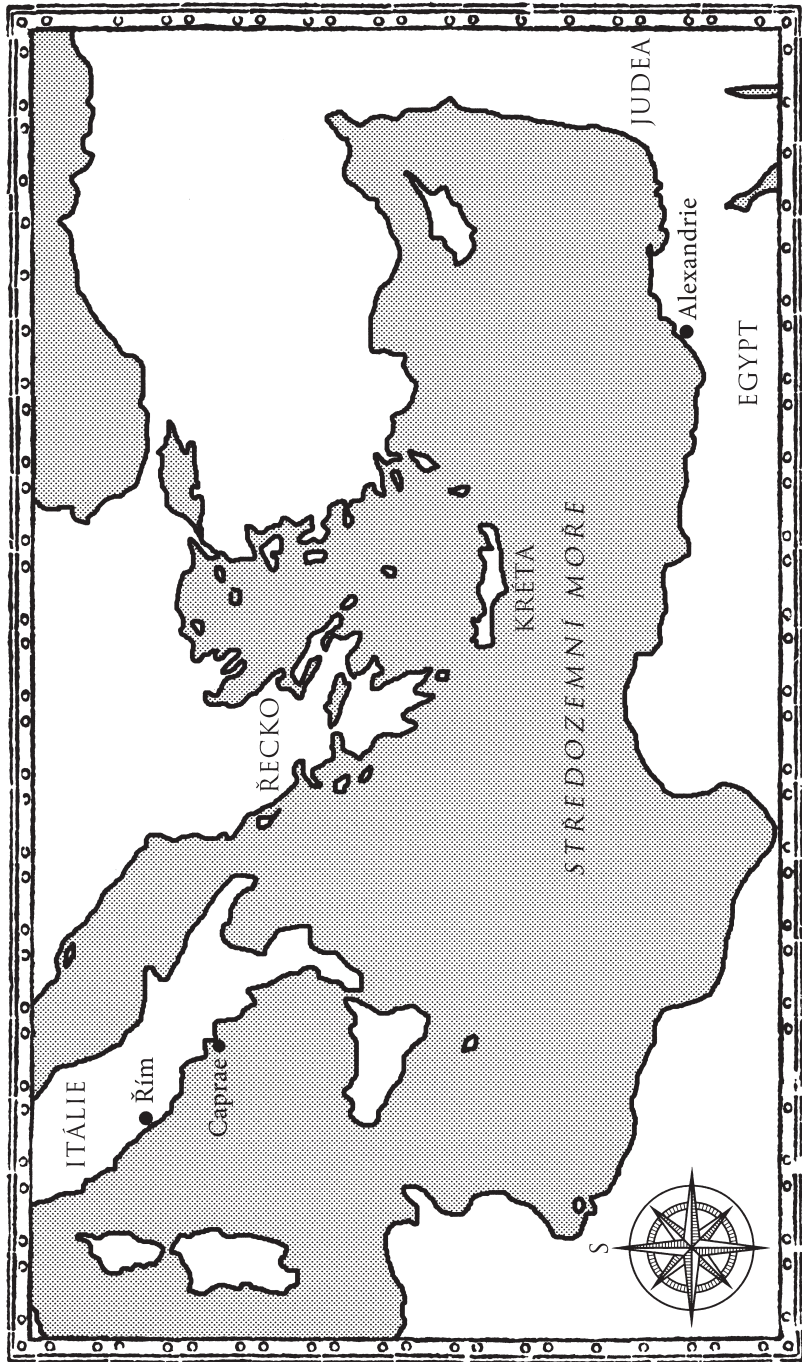
Každé flotile velel *prefekt*. Nevyžadovaly se od něj zkušenosti s bojem na moři a jeho funkce byla spíše administrativní.

Ve všech nižších hodnostech příslušníků císařské flotily se odrážel značný vliv řeckých námořnických zvyklostí. Velitelé eskader byli označováni jako *navarchové* a veleli deseti lodím. Podobně jako v případě centurionů v legiích šlo o zasloužilé důstojníky, kteří se upsali ke stálé službě. Pokud projevíli zájem, mohli požádat o přeložení k legiím a získat hodnost centuriona. První navarcha flotily, označovaný jako *navarchus princeps*, měl podobné postavení jako první centurion legie. Kdykoliv to bylo zapotřebí, poskytoval prefektovi odborné rady.

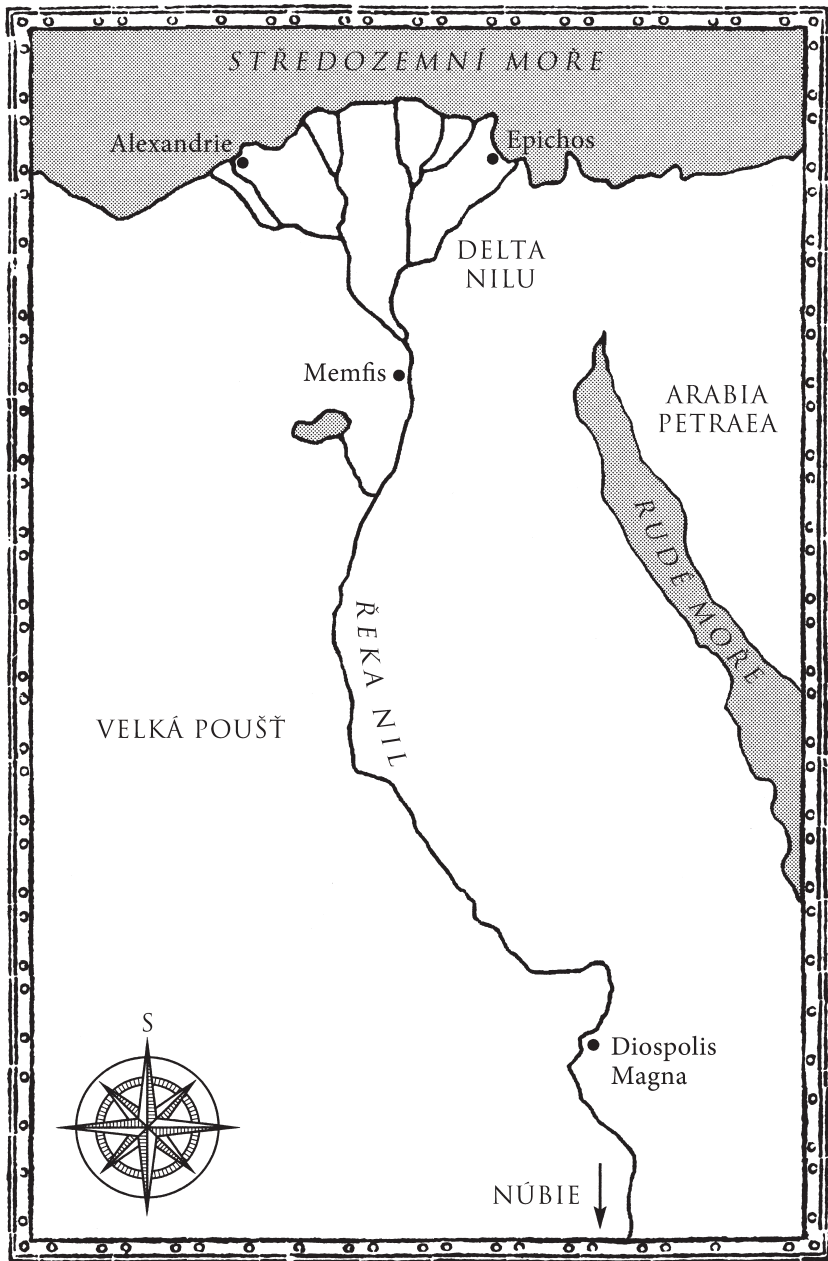
Lodím veleli *trierarchové*. Rekrutovali se – stejně jako navarchové – z řadových námořníků, kteří dosáhli povýšení, a měli na starosti jednotlivé lodě, ale jejich hodnost se nedala srovnávat s hodností moderních kapitánů. Zodpovídali za plavbu lodě, ale v bitvě přebíral velení centurion stojící v čele centurie přidělené na palubu dotyčného plavidla.

Pokud jde o lodě, páteř flotily tvořila malá hlídková plavidla, obvykle nazývaná liburny. Poháněla je vesla nebo plachty a na palubě každé z liburn byla přítomná jednotka vojáků. Do téže skupiny spadaly birémy, které byly o něco větší a dokázaly lépe obstát v bitvě. Velké válečné lodě – trirémy, quadrirémy a quinquirémy – byly v době tohoto příběhu spíše vzácností a představovaly pozůstatky zapomenutého věku námořních válek.

STŘEDOMOŘSKÁ OBLAST ŘÍMSKÉ ŘÍŠE

ŘÍMSKÁ PROVINCIE EGYPT V 1. STOLETÍ N. L.

Kapitola první

Velitel námořní zásobovací základny v Epichu právě snídal, když mu optio velící první ranní hlídce podával hlášení. Od rozednění se z oblohy snášel lehký déšť – první po několika měsících – a optionův plášť byl posetý drobnými kapičkami, které připomínaly miniaturní skleněné kuličky.

„Co se děje, Septime?“ zeptal se úsečně trierarcha Philipus a ponořil kousek chleba do misky s omáčkou z ančoviček, která stála před ním na stole. Navykl si každé ráno obejít a zkontrolovat malou pevnost, které velel, a potom se vždy vrátil na svou ubikaci, kde se v klidu nasnídal.

„Hlásím, že jsme zahlídli loď, pane. Míří k nám podél pobřeží.“

„Tak loď, jo? Která náhodou pluje po jedný z nejrušnějších mořskejch cest v říši?“ Philipus se zhluboka nadechl, aby tak zakryl svou netrpělivost. „A podle hlídky je to neobvyklý?“

„Je to válečná loď, pane. A pluje přímo k ústí zátoky.“ Optio přešel velitelův kousavý tón a pokračoval s kamennou tváří v hlášení, které takto podával už téměř dva roky, jež uplynuly ode dne, kdy základnu převzal nový trierarcha Philipus. Ten byl z povýšení zpočátku nadšený. Předtím totiž velel pouze lehké liburně sloužící v alexandrijské flotile a postupem času se mu začala zajídat představa, že jako mladší důstojník velící malé lodi, která jen málokdy opustí východní alexandrijský přístav, před sebou nemá téměř žádnou vyhlídku dalšího postupu. Jmenování velitelem malé námořní základny v Epichu mu poskytlo nezávislost. Zpočátku se Philipus snažil vytvořit ze svých podřízených vzornou posádku, ale s ubíhajícími měsíci se ukázalo, že ho tu nečekají žádné strhující úkoly a že vojáci nemají na práci téměř nic jiného než doplňování zásob na válečných lodích nebo císařských plavidlech, která se cestou podél egyptského pobřeží zastavovala v jejich nízko položeném přístavu. Kromě této povinnosti

musel už jen pravidelně posílat hlídku do hloubi nilské delty, aby místní obyvatelé nezapomínali, že žijí pod bedlivým dohledem římských pánů.

Teď tedy trierarcha už jen znuděně dohlížel na polovinu centurie vojáků, na stejné množství námořníků a na starou birému *Anubis*, která kdysi dávno sloužila ve flotile vyslané královnou Kleopatrou na podporu jejího milence Antonia ve válce proti Octavianovi. Po porážce u Actia byla zařazena do římského námořnictva a stala se součástí alexandrijské flotily. Z ní se nakonec vydala do svého posledního působiště v Epichu, kde ji vytáhli na břeh před malou cihlovou pevností nad zátokou.

Horší umístěnku jsem nemohl dostat, pomyslel si Philipus. Pobřeží nilské delty bylo ploché a nezajímavé a většinu zátoky pokrývaly mangrovy, v nichž se ukrývali krokodýlové. Tahle dravá zvířata většinou ležela nehybně jako popadané kmeny palem a čekala, až se přiblíží nějaká kořist, na kterou se budou moct vrhnout. Trierarcha neustále doufal, že tu zažije nějaké dobrodružství. Jenomže to největší dobrodružství, které ho ten den čekalo, bylo dohlížet na nakládání sucharů, vody, náhradního lanoví, plachet a ráhen na připlovající loď. Kvůli tomu ho přece optio nemusel rušit od snídaně.

„Tak válečná loď, jo?“ Philipus si ukousl kus chleba a chvílku žvýkal. „Nejspíš je na hlídce.“

„Podle mě ne, pane,“ odpověděl optio Septimus. „Podíval jsem se do rozpisu. V Epichu nemá zakotvit žádná loď nejmíň celej příští měsíc.“

„Tak ji vyslali na moře, aby splnila nějakej úkol,“ pokračoval bez zájmu Philipus. „Kapitán tu chce přistát, aby doplnil vodu a zásoby.“

„Mám uvést muže do pohotovosti, pane?“

Philipus zprudka zvedl hlavu. „Na co? Proč bysme to měli dělat?“

„Takový jsou rozkazy, pane. Když zahlédneme neznámou loď, máme vyhlásit pohotovost.“

„Není to žádná neznámá loď, nebo jo? Je to válečná loď. A ty máme na východě Středomoří jenom my. Takže není neznámá. Kvůli tomu nemusíme naše lidi obtěžovat, optione.“

Septimus trval na svém. „Když se nějaká loď přiblíží bez předchozího ohlášení, má se podle rozkazů považovat za neznámou, pane.“

„Podle rozkazů?“ Philipus rozladěně vydechl. „Podívej se, jestli se

budou chovat nepřátelsky, můžeš svolat muže. Ale teď dej vědět zásobovacímu důstojníkovi, že máme návštěvu. Ať se připraví, že bude doplňovat na loď zásoby. A teď bych rád dosnídal. Odchod.“

„Ano, pane.“ Optio se postavil do pozoru, zvedl pravici a zamířil krátkým sloupořadím k ubikaci zásobovacího důstojníka. Philipus si povzdechl. Zahlodaly ho výčitky svědomí, že s optionem jednal tak přezíravě. Septimus sice neměl velkou představitost, ale jinak to byl dobrý a výkonný důstojník. Citoval rozkazy, které dříve důsledně dodržoval i Philipus. Jenže to bylo v době, kdy ho sem přidělili a jeho činy se ještě řídily nadšením z nového místa.

Philipus dojedl chleba, dopil nařazené víno, vstal od stolu a zamířil do ložnice. Na okamžik se zastavil před háky na stěně a nakonec se natáhl pro pancíř a přilbu. Měl by přivítat velitele lodi s veškerou parádou a postarat se, aby ho jeho muži co nejrychleji obsloužili. Snad se pak v Alexandrii zmíní, že v něm zanechali dobrý dojem. Pokud bude Philipův záznam bez poskvrnky, stále má šanci, že se dočká povýšení na nějaké prestižnější místo a zanechá Epichos daleko za sebou.

Zavázal si pod bradou řemínek, narovnal si přilbu, přehodil si přes rameno popruh s mečem a vyšel ven. Pevnost v Epichu byla malá, zhruba padesát na padesát kroků a cihlové opevnění vysoké deset stop mohlo jen stěží zastavit nepřítele, který by se na ně rozhodl zaútočit. Zdi byly popraskané a drolily se, takže by se při zteči mohly snadno zborit. Jenže tady žádný útok nehrozí, pomyslel si Philipus. Římská flotila ovládala celé moře a nejbližší nebezpečí leželo až stovky mil na jih v Núbii. Jen tu a tam se před odlehlými vesnicemi podél horního toku Nilu objevovali různí arabští nájezdníci.

Trierarchova ubikace se nacházela na konci pevnosti, vedle sýpky a skladu se zásobami pro připlouvající lodě. Podél cesty vedoucí středem až k bráně stálo šest kasárenských ubikací. Philipus došel až k bráně a vyšel ven z pevnosti. Dva strážní se při pohledu na něj bez velkého spěchu postavili do pozoru a zarazili kopí do země. Na obloze sice nebyl ani mráček, ale nad zátokou se držela řídká mlha, která kolem mangrovů houstla. Shluky křoví, palem a zakrslých stromků tak získávaly matné, jakoby kouřové obrysy, které Philipovi v prvních dnech služby připadaly

poněkud děšivé. Od té doby už ale mnohokrát vyrazil na hlídku kolem řeky a zvykl si na ranní mlhy, do nichž se často halila celá delta Nilu.

Před pevností se podél zátoky táhla dlouhá pláž sahající až k mangrovům. Z druhé strany byl břeh posetý skalisky, která zasahovala hluboko do moře a vytvářela tak skvělý přírodní přístav. Na břehu přímo před pevností byla vytažená biréma, kterou měl Philipus na starosti. Hlavní tesař strávil práci na staré válečné lodi několik měsíců, během nichž se svými muži vyměnil opotřeбенá a uhnílá prkna, natřel kýl čerstvou vrstvou dehtu, zavěsil na stěžeň a ráhno nová lana a na boky namaloval dvě ozdobná oka. *Anubis* už byl připravený k vyplutí, ale Philipus pochyboval, že se tenhle veterán od Actia ještě někdy zapojí do boje. Kousek od boku lodi vybíhal z břehu do moře pevný, asi čtyřicet stop dlouhý můstek, u něhož mohla zakotvit připlouvající plavidla.

Slunce ještě nevystoupalo nad mlhu, ale už bylo teplo, a tak Philipus doufal, že se rychle vypořádá se všemi formalitami spojenými s příplutím lodě a zase bude moci odložit pancír a přilbu. Na břehu se otočil a vydal se po prašné cestě k nízké hlídkové věži zbudované na skalnatém výchozu vybíhající z pruhu země, který před přístavem vytvářel přírodní vlnolam. Na samém konci tohoto pásu stála další, podstatně mohutnější věž, jež střežila vstup do zátoky. Na hradbách se nacházel železný koš a čtyři balisty, které jim umožňovaly zasypat jakoukoliv nepřátelskou loď směřující do zátoky přívalem zápalných střel.

Philipus vešel do přízemní místnosti strážní věže a spatřil tři vojáky, kteří seděli na lavici, snídali chleba se sušenou rybou a tiše se spolu bavili. Jakmile ho zahlédli, vstali a zvedli pravice.

„Klid, mládeži,“ usmál se Philipus. „Kdo ohlásil, že se blíží loď?“

„Já, pane,“ odpověděl jeden z vojáků.

„Tak jo, Horione, jdeme nahoru.“

Voják odložil chleba do misky, došel na druhý konec místnosti a vyšplhal po žebříku na horní plošinu, jejíž část zakrývala střecha ze suchých palmových listů. Philipus vyrazil za ním a zakrátko už stál vedle železného koše se dřevem připraveným k okamžitému podpálení. U vyschlého dřevěného zábradlí stál strážný, který těsně předtím vystřídal Horiona, a díval se na moře. Trierarcha přistoupil k oběma vojákům a upřel pohled

k lodi, jež vplouvala do zátoky. Posádka horečně skasávala vínově červenou plachtu, na níž se skvěla široká orlí křídla. Jakmile byla kozinková plachta uvázaná, z boků lodi se vysunula vesla a ponořila se do lehce zvlněné vody. Po chvíli se z lodi ozval rozkaz veslařům. Ploché listy se zvedly z vody, posunuly se, znovu rozčísly mořskou hladinu a popohnaly loď kupředu.

Philipus se otočil k Horionovi. „Z jakýho směru připlula, než zamířila ke břehu?“

„Ze západu, pane.“

Trierarcha přikývl. Připlula tedy z Alexandrie. To bylo zvláštní, protože další válečná loď měla dorazit nejdřív za měsíc a přivést hlášení a truhlu s čtvrtletním žoldem. Philipus sledoval, jak loď pomalu proplouvá kolem věže strážící vjezd do zátoky a pokračuje po klidné hladině k molu. Na botech postávali námořníci a vojáci a rozhlíželi se po zátocce. V dřevěné vížce na přidi stála vysoká vzpřímená postava, na hlavě přilbu s chocholem, opírala se oběma rukama o zábradlí a soustředěně pozorovala molo a pevnost.

Philipa v tu chvíli upoutal náhlý pohyb poblíž pevnosti – k molu mířili Septimus a zásobovací důstojník v doprovodu několika námořníků.

„Asi bych se měl přidat k uvítací delegaci,“ zamumlal pro sebe. Naposledy se podíval na loď, která klidně a elegantně plula poklidnou zátokou, za níž se rýsovaly mangrovy. Potom se otočil a vydal se po žebříku dolů.

Když se vrátil na začátek mola, válečná loď se už pohybovala o poznání pomaleji. Po chvíli uslyšeli tři důstojníci, kteří postupovali se svým doprovodem po širokých prknech a chystali se přivítat nečekané návštěvníky, rozkaz k zakotvení. Posádka pevně sevřela v rukou vesla ponořená ve vodě a odpor listů rychle potlačil vliv setrvačnosti, jež poháněla loď vpřed.

„Zasunout vesla!“

Kolem otvorů po obou stranách dřevěného trupu se rozlehl dutý lomoz a námořníci obsluhující kormidlo natočili pomalu klouzající liburnu bokem k molu. Philipus konečně zřetelně uviděl důstojníka ve vížce: byl vysoký, urostlý a působil mladším dojmem, než velitel čekal. Bez hnutí poslouchal, jak trierarcha přikazuje námořníkům na palubě, aby připravili uvazovací lana. Když se loď dostatečně přiblížila k molu, z boků vylétly do vzduchu provazy. Philipovi muži je chytili, pevně se zapřeli nohama o zem a přitahovali liburnu, dokud se její bok se skřípěním nepřitiskl na

svazky spleteného rákosí, které chránily podpěry mola. Pak hodili další lano mužům čekajícím na zádi a po chvíli plavidlo bezpečně zakotvilo.

Důstojník sestoupil z vížky a zamířil na palubu. Jeho námořníci mezi tím otevřeli boční východ a spustili na molo můstek. Vedle východu se seřadila jednotka vojáků a jejich velitel jim při sestupu na molo pokynul rukou. Philipus se s napřaženou paží vydal k důstojníkovi, aby ho přivítal.

„Jsem trierarcha Philipus, velitel zásobovací základny.“

Důstojník mu mocně sevřel předloktí a úsečně přikývl. „Centurion Macro, dočasně ve službě u flotily v Alexandrii. Musíme si promluvit u tebe na velitelství.“

Udivený Philipus podvědomě zvedl obočí a vycítil, že si jeho podřízení stojící vedle něj vyměnili rozpačitý pohled.

„Promluvit si? Stalo se něco?“

„Mám rozkaz probrat to s tebou v soukromí,“ odpověděl důstojník a kývl hlavou k ostatním mužům na molu. „Nikdo nás nesmí slyšet. Prosím tě, ukaž mi cestu.“

Jeho strohé chování Philipa nanejvýš udivilo. Nepochybně to byl nějaký čerstvě umístěný důstojník, který právě přijel z Říma a choval se k místním jednotkám s přezíravou arogancí, jež byla pro muže jako on typická. „Tak dobře, centurione. Tudy.“

Philipus se otočil a zamířil po molu pryč.

„Počkej chvílku,“ zarazil ho centurion a otočil se k vojákům čekajícím na palubě lodi. „Za mnou!“

Muži sešli po můstku a seřadili se za svým velitelem – dvacet urostlých ozbrojených mužů, kteří měli nepochybně velkou sílu. Philipus se zamračil. Očekával, že než vydá zásobovacímu důstojníkovi rozkaz, aby se postaral o všechno, co loď potřebuje, pobaví se chvílku s jejím velitelem a vyzví od něj nějaké novinky. Tak odměřené jednání od něj rozhodně nečekal. Co po něm ten důstojník chce tak naléhavého, že mu to musí sdělit v soukromí? Při představě, že ho možná někdo křivě obvinil z nějakého komplotu nebo zločinu, Philipus notně znejistěl, ale důstojníkovi s kamennou tváří pokynul, aby šel za ním. Hned nato se krátká kolona vydala podél břehu. Trierarcha postupně zpomalil, a když se ocitl vedle centuriona, tiše ho oslovil. „Nemůžeš mi naznačit, o co jde?“

„Ano, za chvíli.“ Důstojník k němu zaletěl pohledem a pousmál se. „Zatím se kvůli tomu netrap, trierarcho. Jenom se tě musím zeptat na pár věcí.“

Centurionova odpověď Philipa příliš neuklidnila, a tak během celé cesty na konec mola a pak k bráně pevnosti nepromluvil. Stráže se při příchodu důstojníků a vojáků postavily do pozoru.

„Nejspíš sem moc lodí nepřiplouvá,“ poznamenal centurion.

„To ne,“ odpověděl Philipus v naději, že mu důstojník chce ukázat také vlídnější stránku své povahy a zapříst hovor. „Sem tam nějaká námořní hlídka a císařský poslové. Kromě nich se během zimy občas objeví pár lodí poškozených při bouřích, ale to je tak všechno. Z Epichu se stala pěkná díra. Ani by mě nepřekvapilo, kdyby se guvernér v Alexandrii jednoho dne rozhodnul, že tuhle posádku zruší.“

Centurion k němu zaletěl očima. „Snažíš se vyzvědět, proč jsem tady?“

Philipus se na důstojníka zadíval a pokrčil rameny. „Samozřejmě.“

Mezitím vešli do pevnosti. Centurion se zastavil a rozhlédl se. Všude panoval naprostý klid. Většina mužů byla na ubikacích a noční hlídka dojídala snídani a chystala se jít spát. Někteří muži seděli na stoličkách před kasárnami a hráli kostky nebo se tiše bavili. Centurion si bystře všiml každíčkého detailu.

„Je to pěkná tichá posádka, Philipe. Příjemně odlehlá. I tak ale určitě máte fůru zásob.“

Philipus přikývl. „Ve skladech je spousta pšenice a materiálu k opravě lodí. Jenže poslední dobou pro ně není využití.“

„Skvělé,“ zamumlal centurion, otočil se a kývl na optiona stojícího v čele vojáků. „Můžeme začít, Karime.“

Optio přikývl a obrátil se k mužům. „Na ně!“

Čtyři vojáci naprosto nečekaně tasili meče a vrhli se na stráže kolem brány. Dřív než se trierarchovi lidé vůbec stačili otočit ke zdroji hluku, padli k zemi pod zuřivým útokem nepřátel a vypustili duši tak rychle, že ani nevykřikli. Philipus zděšeně sledoval, jak se jejich těla kácejí po obou stranách brány, a s hrůzou v očích se otočil k centurionu Macronovi.

Muž stojící vedle něj se usmál. Vzápětí Philipus zaslechl tichý kovový zvuk provázený bleskovým pohybem centurionovy ruky. Břichem mu projela palčivá bolest, jako by ho někdo zprudka udeřil. Hned poté ho zasáhla

další rána, ale nezmohl se na nic jiného než na zmučené zalapání po dechu. Když sklopil oči, zahlédl mužskou ruku svírající střenku nože. Nakrátko se mu před očima mihl kousek oceli – než mu zprudka zajel mezi záhyby tuniky těsně pod hrudním pancířem. Philipus údivem úplně oněměl a s hrůzou sledoval, jak se po látce rozlévá rudá skvrna. Centurion ještě otočil čepelí v ráně, čímž Philipovi rozdrásal životně důležité orgány. Trierarcha zalapal po dechu a sevřel oběma rukama zabodnutý nůž. „Proč? Proč jsi to udělal?“

Centurion vytrhl čepel a Philipus ucítil, že se mu z rány vyřinul proud horké krve. Ruce mu ochably a všechny síly ho opustily. Svezl se na kolena a se zděšeným výrazem zvedl oči k centurionovi. Za branou zahlédl těla mrtvých stráží, ale také jednoho z centurionových vojáků, který vyšel před pevnost, aby ho bylo odevšad vidět, a třikrát vítězoslavně zvedl meč do vzduchu. Philipovi došlo, že je to určitě domluvený signál. Krátce nato se z liburny ozval jásot a po můstku se na molo vyvalila horda mužů, kteří byli až doteď schovaní podél boků lodě. Philipus si všiml, že se jeho zásobovací důstojník chystá tasit meč, ale několik zásahů lesklých čepelí ho okamžitě poslalo k zemi stejně jako ohromeného optiona a jeho námořníky. Zemřeli dřív, než se stačili chopit zbraní. Útočníci rychle přeběhli přes molo na břeh a zamířili k bráně do pevnosti.

Philipus se svezl na zeď strážnice, odepnul si hrudní pancíř, nechal ho spadnout na stranu a se záupněním si přitiskl dlaň na ránu. Centurion, jehož nůž mu způsobil těžké zranění, zůstal stát poblíž. Dýku měl schovanou a vykřikoval rozkazy na své muže, kteří uháněli do pevnosti a cestou zabíjeli všechny protivníky. Philipus mohl všechno jenom bezmocně pozorovat. Jeho námořníci a vojáci padali jeden po druhém k zemi přímo před jeho očima. Muži, kteří ještě před chvílí hráli před kasárnami kostky nebo při prvních náznacích boje vyběhli ven, teď leželi mrtví na zemi. Z ubikací se ozýval tlumený křik a sténání umírajících vojáků. Hrstka mužů, kteří stačili popadnout zbraně, se snažila klást odpor na protější konci ulice, ale proti zkušeným protivníkům, jimž nedělalo nejmenší potíže hbitě vykrývat jejich rány, neměli nejmenší šanci.

Centurion se rozhlédl po pevnosti a spokojeně pokýval hlavou. Potom se obrátil k Philipovi a sklopil k němu oči.

Trierarcha si odkašlal. „Kdo jsi?“

„Záleží na tom snad?“ odpověděl muž a pokrčil rameny. „Stejně brzy zemřeš. Na to nezapomínej.“

Philipus potřásl hlavou. Do zorného pole se mu ze stran vkrádaly tmavé stíny připomínající pavučinu, točila se mu hlava a ruce měl celé ulepené od krve, jejíž proud se mu nedařilo zastavit. Vyčerpaně si olízl rty. „Tak kdo?“

Muž si rozvázal řemínek pod bradou, sundal si přilbu a sedl si do dřepu vedle trierarchy. Měl tmavé kudrnaté vlasy a přes čelo a tvář se mu táhla světlá jizva. Byl urostlý a i v podřepu snadno udržoval rovnováhu. Soustředěně se zadíval Philipovi do očí. „Pokud tě utěší, že tvoje smrt bude mít jméno, tak věz, že tebe a tvoje muže zabil Ajax, Telemachův syn.“

„Ajax,“ zopakoval Philipus a polkl. „Proč?“ zamumlal.

„Protože jsi můj nepřítel. Řím je můj nepřítel. Chci zabít Římany, dokud sám nezemřu. Takhle to bude. Teď se připrav.“

Ajax vstal a tasil meč. Trierarcha zděšeně vytrřel oči a zvedl zakrvácenou ruku. „Ne!“

Jeho sok se zamračil. „Stejně už jsi mrtvý. Postav se smrti se vztyčenou hlavou.“

Philipus se na okamžik zarazil, ale pak spustil ruku, zvedl hlavu a potočil ji do strany, tak aby obnažil svůj krk. Zároveň pevně zavřel oči. Ajax se napřáhl, namířil hrot meče těsně nad výstupek trierarchyovy klíční kosti a vši silou Římana bodl. Hned nato čepel zase vytrhl a z rány vystříkla karmínově rudá tekutina. Philipus ještě otevřel oči, z úst zkřivených bolestí se mu vydral bublavý zvuk a krátce nato vykvrácel. Nohy a ruce se mu ještě chvíli třásly a pak ztuhly. Ajax si otřel meč o rukáv trierarchyovy tuniky a s kovovým cvaknutím ho zasunul zpět do pochvy.

„Karime!“

Z houfu jeho věrných vyběhl muž se snědými východními rysy. „Pane?“
„Vem si pět mužů a projdi všechny budovy. Zabij všechny zraněný a všechny ostatní, na který jsme předtím zapomněli. Těla nech převést na druhou stranu zátoky a naházej je mezi mangrovy. Krokodýlí už se o ně postarají.“

Karim přikývl, ale pak se zadíval za velitele a zvedl ruku. „Podívej se!“

Ajax se otočil a zahlédl tenký proužek kouře, který stoupal k jasné

obloze odkudsi zpoza opevnění. „To je hlídková věž. Zapálili signální maják.“ Ajax se rychle rozhlédl a mávl na dva ze svých zástupců. Nejdřív oslovil vysokého mohutného Núbijce. „Hepithe, utíkej se svým družstvem k věži, zabij posádku a co nejdřív uhas ten oheň. O věž u vstupu do zátoky se postará Canthus.“

Hepithus přikývl, vyštěkl na své muže, aby šli s ním, a vyběhl bránou ven. Druhý Ajaxův zástupce Canthus měl snědou tvář a kdysi se živil v Římě jako herec, jenže pak svedl jednomu významnému mstivému senátorovi manželku a za trest skončil v aréně. Teď se usmál na svého velitele a mávnutím ruky uvedl do pohybu druhou skupinu vojáků. Ajax jim ustoupil z cesty a zamířil ke dřevěným schodům vedoucím na hradby pevnosti. Přes ně došel do strážnice a vynořil se na vyhlídkové plošině, z níž si obhlédl celou zásobovací základnu. Přejel očima pevnost, zátoku a malý člun vytažený na břeh poblíž mangrovů, kde ústila do moře říčka tekoucí z vnitrozemí. Hepithus a jeho muži mezitím přepadli strážní věž na druhé straně a uhasili signální oheň. Sloup dýmu stoupající k obloze se začal rozptylovat.

Ajax se podrbal na bradě porostlé černým strništěm a zamyslel se nad nynější situací. Se svými lidmi prchal před římskými pronásledovateli už několik měsíců. Museli se schovávat v odlehlých zátokách a neustále sledovat obzor, jestli se po moři neblíží nepřátelé. Když jim docházely zásoby, vynořili se z úkrytu a přepadli osamělou obchodní loď nebo malou vesnici na pobřeží. Dvakrát zahlédli římské válečné plavidlo. Poprvé se za nimi Římané okamžitě vydali a stíhali je až do setmění. Uprchlíci poté změnili kurz, otočili se opačným směrem a před rozedněním Římany setřásli. Při druhé příležitosti Ajax spatřil ze skalnatého ostrůvku dvě římské lodě proplouvající kolem nenápadné zátoky, kam pečlivě ukrýl své plavidlo. Na stěžň tehdy připevnili palmové listy, aby nebudilo pozornost.

Silné duševní vypětí spojené s tak dlouhým obdobím stráveným na útěku si na Ajaxových stoupencích vybralo svou daň. Stále mu byli věrní a bez reptání plnili jeho rozkazy, ale Ajaxovi neušlo, že někteří z nich ztrácejí naději. Nedokázali tak dlouho snášet život, jehož součástí byl každodenní strach, že je Římané nakonec dostihnou a ukřižují. Potřebovali před sebou vidět nějaký nový cíl, jako když stáli za svým velitelem během povstání otroků na Krétě. Ajax se rozhlédl po zásobovací základně a spokojeně poký-

val hlavou. Získal druhou loď a také všechny zásoby jídla a materiálu v pevnosti, které mu vydrží dlouhé měsíce. Navíc šlo o výtečné místo, odkud bude moct pokračovat v odporu proti Římské říši. Se zaťatými zuby si vybavil utrpení, které Řím způsobil jemu i jeho stoupencům – dlouhá léta strávená v krutém otroctví i nebezpečí, jemuž se poté vystavoval jako gladiátor. Umínil si, že mu za všechno utrpení zaplatí. Dokud za ním budou jeho lidé ochotni jít, nedopřeje nepřítelům klid.

„Přijde nám vhod,“ zamumlal tiše, když uvažoval, jak do budoucna využít dobytou základnu. „Přijde nám náramně vhod.“

Kapitola druhá

Centurion Macro přehoupl nohy přes okraj kavalce, se zasupěním se protáhl a teprve potom opatrně vstal. Nebyl sice nijak vysoký, ale přesto musel sklonit hlavu, aby se neuhodil o prkna paluby nad sebou. Kajuta zastrčená do kouta na zádi nabízela jen velmi omezený prostor, do něhož se vešel pouze kavalec, malý stolek, pod něj truhla a nástěnné háčky, na nichž měl zavěšenou tuniku, pancíř, přilbu a meč. Popsaditý centurion se přes plátěnou roušku podrbal na zadnici a zívł.

„Podělaný lodě,“ zamručel. „Jak se může někdo normální upsat ke službě v námořnictvu?“

Po dvou měsících strávených na palubě už začínal pochybovat, že jejich nepříteli početná vojenská jednotka někdy vypátrá prchajícího gladiátora a jeho stoupence. Ajaxovu loď zahlédli naposledy před měsícem kousek od egyptského pobřeží. Římané je pronásledovali, jednou dokonce zahlédli na obzoru plachtu, ale hned následující večer je ztratili z dohledu. Od té doby nepřineslo pátrání po uprchlících žádný pokrok. Dvě římské lodě prohledaly egyptské pobřeží až k městu Lepcis Magna; poté se otočily, zamířily na východ a znovu pročesaly břehy ve snaze najít Ajaxe a jeho věrné. Předě dvěma dny propluli kolem Alexandrie. Docházelo jim jídlo, ale Cato – prefekt velící celé výpravě – byl odhodlaný dovést své muže až na pokraj sil a teprve potom vyrazit pro nové zásoby. Centurionu Macronovi tedy kručelo v žaludku a měl už celé téhle záležitosti plné zuby.

Natáhl si přes hlavu tuniku a vystoupal po úzkých schůdcích na palubu. Už dávno zjistil, že nosit vojenskou obuv na palubě válečné lodi není nejlepší nápad. Pečlivě ohoblovaná prkna neposkytovala oporu, ani když navlhla, a okované podrážky sandálů vůbec nepomáhaly vojákům udržovat rovnováhu. Na obě jejich lodě byly přidělené dvě centurie legionářů, které měly posílit pravidelnou posádku vojáků. Vzhledem k tomu, že Ajax

a jeho stoupenci – většinou bývalí gladiátoři jako jejich vůdce – se snadno vyrovnali nejlepším mužům římské armády, bylo to nezbytné opatření.

Jakmile trierarcha spatřil Macrona vystupujícího na palubu, přistoupil k němu a pozdravil ho kývnutím hlavy.

„Pěkný ráno, pane,“ konstatoval.

„Vážně?“ Centurion se zamračil. „Jsem na malý přeplněný bárce uprostřed slaného moře a nemám jedinej džbán vína, kterej by mi zvednul náladu. Tohle žádný pěkný ráno rozhodně není.“

Trierarcha Polemo stiskl rty a rozhlédl se. Na jasné obloze plulo pouze několik stříbřitě bílých mraků a do plachty se opíral lehký vánek, který ji nadouval jako břicho přejedeného epikurejce. Loď se v pravidelném poklidném rytmu pohupovala na mírně zvlněné hladině. Napravo od nich se táhl úzký pruh liduprázdného břehu a nalevo rovný obzor. Asi čtvrt míle před nimi plula druhá loď, která za sebou zanechávala rozvířenou bílou pěnu. Celkově vzato si žádný námořník nemohl přát hezčí den, uvažoval trierarcha.

„Něco novýho k nahlášení?“ zeptal se Macro.

„Ano, pane. Ráno jsme načali poslední sud se sušeným skopovým. Zítřka nám dojde chleba a musel jsem snížit přiděly vody na polovinu,“ shrnul stav zásob, aniž se pokusil naznačit, jak tuto svízelnou situaci řešit. Rozhodování o dalších krocích nebylo na něm, a dokonce ani na Macronovi. Cestu do nejbližšího přístavu, kde by mohli doplnit všechno, co potřebují, musel nařídit prefekt.

„Hmm,“ zamručel Macro a sražil obočí. Oba se pak zadívali ke druhé lodi plující před nimi, jako by se snažili odhadnout Catonovy záměry. Prefekt pronásledoval Ajaxe a jeho muže s nezdolným odhodláním, jemuž Macro naprosto rozuměl. Sloužil s Catonem už pěknou řádku let a až donedávna byl jeho nadřízeným. Chápal, že Catonovo povýšení je zasloužené, ale stále mu připadalo zvláštní, že se teď jejich někdejší vztah obrátil. Catonovi ještě nebylo ani pětadvacet, ale v jeho štíhlé postavě se skrývala obrovská nezdolnost a odvaha. Zároveň byl tak bystrý, že pokaždé našel cestu ze všech nebezpečných situací, které se na něj v posledních letech navaly. Kdyby si měl Macro vybrat velitele, za kterým bez váhání půjde, určitě by to byl někdo jako Cato. Patnáct let, které odsloužil před svým povýšením na centuriona, mu poskytlo dost zkušeností, aby poznal,

jaký potenciál se v tom či onom muži skrývá. Catona jsem ale vůbec neodhadl, uvažoval Macro s úsměvem. Když se totiž nováček Cato dovlekl do pevnosti II. legie na břehu Rhenu, byl Macro přesvědčený, že tenhle vychrtlý zelenáč nepřežije ani nadcházející tvrdý výcvik, natož nějaký boj. Cato ho ale překvapil. Prokázal odhodlání, inteligenci a především odvahu a hned v prvním střetu s jedním germánským kmenem, který vtrhl za řeku vyznačující severní hranici říše, zachránil Macronovi život. Od té doby neustále dokazoval, že je prvotřídním vojákem, který se Macronovi navíc stal nejbližším přítelem, jakého kdy měl. Nedávno byl Cato povýšen do hodnosti prefekta a poprvé sloužil jako Macronův nadřízený. Oba muži si teď na nové podmínky teprve zvykali.

Prefektovo odhodlání vypátrat Ajaxe pramenilo jednak z touhy po pomstě, jednak z nutnosti plnit dané rozkazy. Jeho úkolem bylo gladiátora zajmout a dopravit do Říma v řetězech, pokud to bude možné, ale tahle představa se mu moc nelíbila. Ajax totiž během povstání otroků na Krétě zajal Catonovu snoubenku Julii a držel ji v kleci, kde musela snášet děsivou špínu, oblečená jen do sporých hadrů. Přitom jí neustále vyhrožoval mučením a krutou smrtí, které pro ni přichystal. Macro, jehož povstalci zajali společně s Julií a vsadili do téže klece, žíznil po pomstě téměř stejně jako jeho mladší nadřízený.

Trierarcha si odkašlal. „Myslíš, že dneska vydá rozkaz zakotvit a obstarat zásoby, pane?“

„Kdo ví?“ pokrčil Macro rameny. „Po tý včerejší příhodě o tom pochybuju.“

Trierarcha přikývl. Předcházející večer zamířily obě lodě ke břehu, kde chtěly přes noc zakotvit. Cestou k pevnině se jejich posádkám naskytl pohled na obyvatele jedné vesnice, kteří prchali ze svých domů vystavěných ze sušených blátěných cihel a brali si s sebou všechny cennosti a jídlo, které unesli. Později jednotka legionářů celou vesnici důkladně prohledala, ale vrátila se s prázdnou, protože na břehu nikdo nezůstal a jídlo, jež obyvatelé nepobrali, bylo pečlivě schované. Že se ve vsi stalo něco neobvyklého, naznačovalo pouze pár čerstvě navršených hrobů a spálené trosky několika budov. Legionáři neměli koho vyslechnout, a tak se vrátili zpátky na loď. Během noci je však zasypaly střely z praků. Na břehu, který byl jen o málo světlejší než moře, zahlédl Macro pouze pár obrysů

postav, ale kameny dopadaly s hlasitým duněním na paluby obou římských plavidel nebo končily za hlasitého šplouchání v moři po celou noc. Hned poté, co dva Římané utrpěli zranění, dostali ostatní rozkaz, aby okamžitě zalehli. Přerušovaný útok ustal až krátce před rozedněním a obě lodě se okamžitě po východu slunce znovu vydaly pátrat po Ajaxovi.

„Palubo, hej!“ zavolal námořník sedící na vrcholu stěžně. „*Sobek* uvolňuje plachtu!“

Trierarcha a Macro se zadívali před sebe. Posádka druhé lodi povolila hlavní otěže, aby loď zpomalila, a plachta se rozvlnila.

„Prefekt se nejspíš chce poradit,“ poznamenal trierarcha.

„Brzy to zjistíme. Zařad se vedle nich,“ nařídil Macro a zamířil do kajuty, kde si vzal meč a centurionskou hůl a obul si sandály, aby před svým nadřízeným působil upraveněji. Když se vrátil na palubu, jeho *Ibis* se už blížil z boku k druhé lodi. Na zádi spatřil Catona, jak na něj s dlaněmi u koutků úst volá přes šplíchání vln.

„Centurione Macrone! Pojď na palubu!“

„Ano, pane!“ zavolal na něj Macro a kývl na trierarchu. „Polemo, potřebuju necky.“

„Ano, pane,“ řekl důstojník, otočil se a zavelel námořníkům, aby z rámu na palubě zvedli člun. Několik mužů usilovně tahalo za lano na kladce a další se opírali do člunu tak dlouho, dokud se neocitl za bočním hrazením. Když ho spustili na vodu, šestice mužů sešplhala dolů a chopila se vesel. Krátce poté k nim po provazovém žebříku sestoupil Macro, opatrně došel na zád a rychle se posadil. Pak námořníci odrazili od lodě, opřeli se do vesel a vydali se k *Sobekovi*. Jakmile dorazili k boku lodí, jeden z námořníků pustil veslo, popadl připravený hák a zaklesl ho za lano provléknuté mezi otvory zábradlí *Sobeku* a spuštěné dolů. Macro vrávoravě vstal, chvíli počkal, a když člun nadzvedla vlna, skočil na provazový žebřík spuštěný přes *Sobekův* bok a rychle vyšplhal nahoru, aby ho opadající voda nestáhla do moře. Na palubě už na něj čekal Cato.

„Pojď se mnou.“

Oba důstojníci zamířili na příď, kde Cato rázně nařídil dvěma přítomným námořníkům, aby odešli na zád. Nechtěl, aby je někdo slyšel. Macro na pohledu na Catonův pohublý obličej přepadly obavy. Naposledy

spolu mluvili mezi čtyřma očima před několika dny a ani tehdy Macro-
novi neunikly tmavé kruhy pod mladíkovými očima. Cato se předklonil,
opřel se loktem o pevný dřevěný trup a otočil se k Macroнови.

„Jak jsme na tom se zásobami?“

„Když chlapům snížím příděly vody na čtvrtinu, vydržíme další dva dny.
Pak už žádnéj z nich nebude k ničemu, ani když Ajaxe najdem, pane.“

Při Macronově oficiálním oslovení přeletěl Catonovi po tváři ztrápený
výraz. Rozladěně si odkašlal. „Podívej, Macrone, když nás nikdo nepo-
slouchá, nemusíš mi říkat ‚pane‘. Na to se známe příliš dobře.“

Macro se ohlédl k mužům stojícím opodál a znovu se otočil ke Cato-
novi. „Teď jseš prefekt, mladěj. A všichni čekaj, že se k tobě budu podle
toho chovat.“

„Jak chceš. Ale když si s tebou budu chtít upřímně promluvit v sou-
kromí, budeme se bavit jako přátelé, dobře?“

„To je rozkaz?“ odpověděl úsečně Macro, ale neubráníl se potutelnému
pousmání, které prozrazovalo, co si skutečně myslí. Cato k němu zvedl
oči. „Nemohl by ses přestat chovat takhle ukřivděně?“

Macro přikývl a usmál se. „Tak jo. Co chceš udělat?“

Cato se pokusil uspořádat unavené myšlenky. „Ajaxova stopa vychladla.
Naši muži si potřebují odpočinout.“

„A ty jakbysmet.“

Prefekt přešel jeho poznámku mlčením a pokračoval ve vysvětlování.
„Oběma lodím už docházejí zásoby. Otočíme se a zamíříme do Alexand-
rie. Dostaneme se tam nejdřív za tři dny, takže se cestou musíme někde
zastavit pro vodu a jídlo. Jen doufám, že nás tam nepřivítají stejně jako ti
včera,“ řekl a zamračeně a zavrtěl hlavou. „Bylo to dost zvláštní.“

„Možná nás považovali za výběřčí daní,“ pokrčil rameny Macro.
„Místní nejsou dvakrát pohostinný. Snad nás v Alexandrii přivítaj líp.
Jestli jsou všichni čmoudi tak milý jako ta včerejší sebranka, budu jedině
rád, až tahle honička skončí a my se vrátíme do Říma, co ty na to?“

„Možná to ještě nějakou dobu potrvá, Macrone. Naše rozkazy jsou
jasné. Máme chytit Ajaxe za každou cenu, ať to potrvá jakkoliv dlouho.
A dokud nám neřeknou něco jiného, musíme se tím řídit. Žádná římská
provincie a ani císař Claudius nebudou mít klid, dokud Ajax a jeho stou-

penci zůstanou na svobodě. Sám jsi viděl, jak ten člověk dokáže svoje lidi nadchnout. Může vztyčit povstaleckou standartu kdekoliv v říši a otroci se k němu jen pohnou. Dokud Ajax zůstane naživu, bude představovat ohromnou hrozbu pro říši. Kdyby Řím padl, nastal by chaos a všichni svobodní lidé i otroci, které do té doby chránily legie, by padli za oběť barbarským nájezdníkům. Proto musíme Ajaxe najít a zlikvidovat. Kromě toho s ním oba máme nevyřízené osobní účty.“

„Fajn. Ale co když nám nadobro upláchnul? Může bejt kdekoliv, třeba i na druhý straně Středomoří nebo na severu v Pontu. Klidně mohl opustit loď a schovat se ve vnitrozemí. Jestli je to tak, najdem ho asi stejně snadno jako poctivýho právníka v Subuře. Když už o tom mluvíme, máš ještě další dobrý důvod vrátit se co nejdřív do Říma,“ dodal Macro a ztišil hlas. „Julie tě po tom všem bude potřebovat vedle sebe.“

Cato odvrátil pohled do modrých hlubin moře. „Myslím na Julii den co den, Macrone. Ale jakmile si na ni vzpomenu, vybavím si ji v té kleci, kde vás Ajax držel. Když si představím, co všechno vytrpěla, hrozně mě to ničí.“

„Oba nás potkalo totéž,“ odpověděl vlídně Macro. „A já jsem pořád tady. Stejně jako Macro jako vždycky.“

Cato se na něj pronikavě zadíval. „Vážně? Tomu nemůžu uvěřit.“

„Co to má znamenat?“

„Znám tě natolik dobře, abych si všimnul, jak jsi zahořkl.“

„Zahořknul? Jak by ne! Po všem, co nám ten sráč udělal.“

„A co vám provedl? Co přesně to bylo? Než jsme odjeli z Kréty, moc jsi mi toho neprozradil. A Julia taky ne.“

Macro se na něj soustředěně zadíval. „A zeptal ses jí vůbec?“

„Ne... Nechtěl jsem jí to připomínat.“

„Nebo ses to radši nechtěl dovědět?“ Macro posmutněle zavrtěl hlavou. „Nezeptal ses jí a teď si to místo toho musíš představovat, že jo?“

Cato ho probodl pohledem a přikývl. „Tak nějak. Nemluv o tom, že jsem vám nijak nemohl pomoci.“

„S tím se nedalo nic dělat. Nic,“ vzdychl Macro a opřel se lokty o příď. „Nevyčítej si to, Catone. Nijak ti to neprospěje. Ajaxe kvůli tomu snadnějc nechytíš. Kromě toho stačí, když víš, že je Julia silná holka. Ať už zažila cokoliv, časem se z toho oklepe.“

„Jako ty?“

„Já to udělám po svém,“ prohlásil rázně Macro. „Jestli bohové uznají za vhodný postavit mi Ajaxe do cesty, uřizu mu koule, narvu mu je do chřtánu a teprve pak s ním skončuju. To přísahám všem bohům, ke kterým jsem se kdy modlil.“

Cato zvedl obočí a tiše se uchechtl. „Vypadá to, jako by ses přes to už přenesl.“

Macro se zamračil. „Teprve až bude po všem.“

„A do té doby?“

„Nezastavíme se, dokud nesplníme rozkazy.“

„Dobře. Tak to bychom měli,“ řekl Cato a narovnal se. „Měl bych vydat rozkaz, aby se obě lodě otočily a zamířily do Alexandrie.“

Macro se postavil do pozoru a zvedl pravici. „Ano, pane.“

Cato si posmutněle uvědomil, že jejich příjemná chvilka skončila. Znovu z nich byli prefekt a centurion. Přikývl a zvedl hlas, jako by vystupoval před obecenstvem v divadle. „Tak dobře, centurione. Vrať se na svou loď. Zařaďte se za *Sobeka*.“

Oba důstojníci se vydali na hlavní palubu. Už došli téměř ke stěžni, když vtom nad sebou zaslechli hlas hlídkujícího námořníka.

„Plachta na obzoru!“

Prefekt se zastavil a zvrátil hlavu. „Kde?“

Námořník napřáhl ruku a ukázal na moře před přídílí. „Támhle, pane. Přímo před náma. Osm, možná deset mil daleko.“

Cato se s nadšeným třpytem v očích obrátil k Macronovi. „Snad je to náš Ajax.“

„To pochybuju,“ odpověděl Macro. „Ale možná o něm slyšeli nebo ho viděli.“

„To mi úplně stačí. Vrať se na loď a napni plachtu. Já se k nim přiblížím z moře a ty od pobřeží. Ať už je to kdokoliv, neuteče nám.“

Kapitola třetí

Cizí loď se nijak nesnažila uniknout dvěma římským plavidlům a dál se jakoby bezcílně pohupovala na mořské hladině. Prefektova posádka svínila plachtu a přiblížila se k neznámé lodi pouze za pomoci vesel. Cato si všiml, že její plachta volně vlaje, a usoudil, že někdo přerázl nebo uvolnil otěže. Podle širokého trupu a vyvýšené zádě šlo o nákladní loď. Cato se v první chvíli zatvářil zklamaně – měl pocit, jako by mu někdo sebral jeho kořist. Na palubě cizího plavidla neviděl jedinou známku života a kormidelní veslo se lehce pohupovalo ve vodě šplíchající o dřevěné boky.

Macronova loď zdatně využila větru vanoucího od břehu a přiblížila se k neznámému plavidlu bez použití vesel. Přesto bylo jasné, že dorazí k cíli až krátce po *Sobekovi*.

„Mám seřadit chlapy, pane?“ zeptal se centurion Proculus, který velel legionářům přiděleným na prefektovu loď.

„Ne. Použiju běžnou posádku. Jsou vycvičení k nalodování,“ řekl Cato.

Proculus zalapal po dechu – urazilo ho, že musí ustoupit mužům, kteří podle něj neumějí pořádně bojovat. Cato si ho nevšímal. Na napětí mezi oběma skupinami si už zvykl. Kromě toho záviselo rozhodnutí stejně jenom na něm. Otočil se k dekurionovi, který velel třicítce mužů přidělených na jeho loď. „Diodore, ať se muži připraví na nalodění.“

„Ano, pane. Mám dát přichystat havrana?“ zeptal se dekurio a kývl hlavou k zařízení připevněnému k palubě před stěžněm. Havran byl otočný padací můstek s nízkými bočnicemi a spouštěl se dolů pomocí kladky umístěné na vrcholu stožáru, s nímž byl na jednom konci spojený čepem. Můstek se tak mohl otáčet kolem své osy a v případě potřeby prudce sklopit k nepřátelskému plavidlu, které se nacházelo v těsné blízkosti. Zespodu byl vybavený železným zobcem připomínajícím havraní zobák, který protivníkovu palubu prorazil, čímž pevně spojil obě lodě dohromady, a římsští

vojáci se pak mohli vrhnout po můstku na nepřátele. Na palubě lodi, která se teď před nimi vznášela na moři, Cato sice neviděl ani známku života, ale rozhodl se řídit pevně stanovenými pravidly pro případ, že by šlo o past.

„Ano. Postarej se, ať ho připraví. Jestli se objeví potíže, pošleme za vámi legionáře. Ti už s nepřáteli zatočí.“

Proculus vypjal hrudník. „Dostaneme je z maléru, pane. Můžeš se na nás spolehnout.“

„To je paráda,“ zamumlal trpce Diodoros a odešel vydat rozkazy.

Zatímco se *Sobek* přibližoval k nákladní lodi, na jeho palubě zavládl shon, protože ozbrojení muži zaujímali své pozice. Jakmile byli připravení, zmlkli a čekali na rozkaz. Trierarcha nechal zvolnit bušení do bubnu, podle něhož se řídili muži u vesel, a obezřetně se s lodí vydal k zádi nákladního plavidla. Když usoudil, že je setrvačnost zanele vedle něj, dal zasunout vesla.

Cato si oblékl plnou zbroj a vyšplhal do vížky na přídi, aby si prohlédl loď, k níž se *Sobek* blížil. Na palubě spatřil tmavé šmouhy. Krev, pomyslel si a vzápětí spatřil první těla, z nichž se jedno naklánělo přes zábradlí. Další uviděl na zádi.

„Připravte havrana!“ zaburácel Diodoros. Jeho muži zvedli skřípějící můstek a natočili ho nad palubu druhé lodi.

„Spustit!“

Můstek zamířil dolů a zahnutý železný zobec nabral na rychlosti. Krátce nato se za ohlušujícího praskání dřeva zabořil do paluby.

„Vpřed!“ zavelel Diodoros, vylezl na můstek a s mečem nad hlavou se rozběhl na druhou stranu. Jeho muži vyrazili za ním za hrozivého dunění kožených podrážek sandálů a zanedlouho se už obezřetně rozmisťovali na palubě nákladní lodi.

Cato slezl z vížky a zavolal na Procula. „Ty a tvoji muži zůstanete tady. Pokud na vás zavoláme, okamžitě vyrazíte za námi.“

„Ano, pane.“

Na palubě nákladní lodi se neozýval žádný křik ani poplašné volání nebo ozvěny boje, a tak Cato nechal cestou přes můstek meč v pochvě. Na okamžik sklopil oči k vodě šplouchající mezi oběma plavidly. Přestože teď strávil na moři téměř dva měsíce, stále se ho bál a nesnášel ho. Měl tak další dobrý důvod úpěnlivě se modlit, aby nynější úkol co nejdříve zdárně

završil. Na konci můstku seskočil a pomalu se rozhlédl. Paluba byla posetá mrtvolami a pomazaná tmavými šmouhami. Průlezy do nákladního prostoru někdo otevřel a uvnitř rozházal všechno zboží. Dole ležely rozbité amfory, zpřeházené látky a roztrhané pytle s kořením a rýží. Cato přistoupil k Diodorovi, který seděl v podřepu vedle jednoho z těl.

„Vůbec na nich není znát rozklad,“ poznamenal dekurio, nasál vzduch a dotkl se krvavé skvrny vedle mrtvoly na palubě. „Pořád lepší. Zabili je tak včera. Určitě to nejsou víc než dva dny.“

„Jestli je to Ajaxovo dílo, jsme mu blíž, než jsem čekal,“ poznamenal zamyšleně Cato a vstal.

„Možná, pane. Ale zrovna tak to mohli udělat piráti.“

„Opravdu? Proč by si pak vzali z nákladního prostoru tak málo věcí, pokud vůbec něco? Pokud je napadli piráti, nedává to smysl.“

„Pane!“ vykřikl kdosi. „Tenhle je naživu!“

Cato a Diodoros se rozběhli k vojákovi, který na ně volal od stěžně. Když ustoupil, naskytl se důstojníkům pohled na pohublou zarudlou postavu, která na sobě měla pouze špinavou bederní roušku. Cato si nejdřív myslel, že muž před nimi zvedá ruce na znamení, že se vzdává, ale pak si všiml jeho překřížených dlaní a široké hlavy železného hřebu, kterým byl nebožák přibitý ke stožáru tak vysoko, že mohl stát pouze na prstech nohou. Tíše sténal a každý mělký nádech ho stál spoustu sil.

„Sundejte ho dolů!“ nařídil Cato, otočil se k *Sobekovi* a vykřikl: „Pošlete sem lékaře!“

Zatímco dva vojáci zraněného muže podepřeli, třetí popadl hlavu hřebu a začal ho vytahovat ze stěžně. Muž zalapal po dechu, zařval bolestí a otevřel oči podlité krví. Zdálo se, jako by vytahování hřebu trvalo celou věčnost, a když se to vojákovi konečně podařilo, zmučený nešťastník se svezl jeho druhům do náruče.

„Položte ho,“ řekl Cato a natáhl ruku k nejbližšímu vojákovi. „Dej mi měch s vodou a běž se podívat, jestli nenajdete ještě někoho, kdo zůstal naživu.“

Pak se naklonil nad vysoboženého muže a otevřel zátku na měchu. Při pohledu na jeho vysušené popraskané rty se mu sevřelo srdce. Jednou rukou mu podepřel hlavu, zlehka ji nadzvedl a nalil mu trochu vody na obličej. Jakmile cizinec ucítil na rtech vodu, tíše mlaskl a ulehčeně

vydechl. Cato mu pak dával po malých douškách napít, dokud se muž nezakuckal a nestočil tvář stranou.

„Děkuju... děkuju,“ zasípal vyčerpaně.

„Co se tu stalo?“ zeptal se Cato. „Kdo vás napadl?“

Muž si napuchlým jazykem olízl rty a zničeně zaúpěl. „Římani...“

Cato a Diodoros si vyměnili významný pohled. „Římani? Víš to určitě?“

Náhle po palubě přejel stín, a když se Cato otočil, uviděl stěžeň *Ibisu*, který se k nim blížil ze strany. Po chvíli se ozvalo tiché žuchnutí, které naznačovalo, že se obě lodě spojily, a krátce poté zazněl dusot nohou došlapujících na palubu. Cato zvedl hlavu ke svému příteli. „Tady jsme, Macro!“

Macro došel až k němu a rozhlédl se. „Nejspíš maj za sebou pořádný boj.“

„Mně to spíš připadá jako masakr. Tohohle muže jsme ale našli živého,“ řekl Cato a ukázal na rozedrané maso na rukou zachráněného. „Byl přibitý ke stěžni.“

Macro tiše hvízdal. „Pěknej hnus. Proč by to někdo dělal?“

„Nejspíš to vím. Chtěli tu nechat svědka. Někoho, kdo přežije tak dlouho, aby všem řekl, co se stalo.“

Vzápětí k nim přiběhl lékař z Catonovy lodě s tornou plnou obvazů a mastí, klekl si vedle zraněného, rychle ho prohlédl a zkontroloval mu tep. „Je na tom dost bledě, pane. Pochybuju, že pro něj můžu něco udělat.“

„Dobře. Tak musím aspoň zjistit všechno, co ví, než bude pozdě.“ Cato se předklonil a pošeptal zachráněnému muži do ucha: „Pověz mi, jak se jmenuješ, námořníku.“

„Mene... Menelaos,“ zasípal muž tiše.

„Teď mě poslouchej, Menelae. Jsi těžce zraněný a možná nepřežiješ. Pokud zemřeš, určitě budeš chtít, aby tě někdo pomstil. Takže mi pověz, kdo tohle všechno způsobil. Zmínil ses, že to byli Římané. Co jsi tím myslel? Nějací římszí piráti?“

„Ne...“ zašeptal muž a pak dodal cosi, čemu Cato nerozuměl.

„Co jsi to říkal?“

„Mně to připadalo jako ‚vlečná loď‘,“ ozval se Macro. „Jenomže to nedává smysl. Jaká vlečná loď?“

Catonovi však přejel mráz po zádech, protože konečně pochopil, co se

mu námořník snaží říct. „Válečná loď? Tohle jsi chtěl říct? Napadla vás válečná loď?“

Námořník přikývl a olízl si rty. „Nařídili nám, abysme zastavili... Tvrдили, že zkontrolujou náklad... Ale začali nás zabíjet... Bez slitování.“ Při vzpomínce na tu událost námořník zkrabatil čelo. „Ušetřil mě... Chtěl, abych si zapamatoval jeho jméno... Potom mě natlačili ke stěžni a zvedli mi ruce.“ V koutku oka se nešťastníkovi zaleskla slza, ale hned nato se mu skutálela po kůži k uchu a odtud odkápla na palubu.

„Jeho jméno?“ pobídl ho Cato vlídně. „Pověz mi, jak se jmenoval.“

Námořníkovy rty se opět pohnuly až po krátké odmlce. „Cent... Centurion Macro.“ Cato se napřimil a zadíval se na svého přítele. Ten jen udiveně zavrtěl hlavou. „Co to do prdele blábolí?“

Cato se zmohl jen na pokrčení rameny a znovu se sklonil k námořníkovi. „Víš to jistě? Určitě řekl, že se jmenuje Macro?“

Zachráněný muž přikývl. „Macro... Tak se ten sráč jmenoval... Musel jsem to jméno opakovat, abych si ho zapamatoval... Centurion Macro,“ zamumlal a tvář se mu zkřivila bolestí.

„Pane,“ vložil se do hovoru lékař, „musím ho odnést do stínu, do podpalubí *Sobeka*. Tam mu ošetřím zranění.“

„Dobře. Udělej pro něj všechno, co bude v tvých silách,“ řekl Cato, opatrně námořníkovi položil hlavu na prkna paluby a vstal. Lékař k sobě zavolal čtyři vojáky a nařídil jim, aby co nejšetrněji zvedli zachráněného muže a odnesli ho. Cato je chvíli sledoval, jak odcházejí k můstku, a potom se otočil k Macronovi. „Zvláštní, nemyslíš?“

„Já mám alibi,“ utrousil Macro nenuceným tónem. „Když se to stalo, naháněl jsem uprchlý otroky,“ dodal a ukázal za sebe palcem na námořníka, kterého vojáci odnášeli pryč. „Co to má znamenat? To s tím centurionem Macronem.“

„Byl to Ajax. Určitě to byl on.“

„Proč?“

„Kdo jiný by použil tvoje jméno?“

„Nemám tucha. Ale jestli je to Ajax, proč to dělá?“

„Třeba to bere jako legraci. Anebo mu jde o něco jiného.“

„A o co jako?“

Cato lehce zavrtěl hlavou. „Nejsem si jistý. Ale určitě je v tom něco víc, než se na první pohled zdá.“

„Každopádně, jestli je to Ajax, tak jsme mu konečně zase na stopě.“

„Ano, to jsme,“ odpověděl Cato a rozladěně vydechl. „Ale nemohlo to přijít v horší dobu.“

„Co to znamená?“

„Došly nám zásoby a naši lidi mají žízeň. Nemůžeme Ajaxe pronásledovat, dokud někde nedoplníme jídlo a vodu. Vezmeme si všechno, co najdeme na téhle lodi, a vrátíme se do Alexandrie.“

Macro se na něj zadíval. „To snad nemyslíš vážně... pane.“

„Zamysli se, Macrone. Jestli má před námi náskok jeden den nebo i víc, může už být sto mil daleko. Jak dlouho bychom ho museli hledat? Kolik dní? Když se o to pokusíme, vystavujeme se nebezpečí, že nebudeme mít dost sil k boji, možná dokonce ani k návratu do přístavu. Nemám jinou možnost. Vydáme se do Alexandrie. Tam nabereme zásoby a pokusíme se získat tolik posil, abychom tuhle oblast důkladně prohledali.“

Macro se už chystal znovu něco namítnout, ale v tu chvíli k nim přistoupil dekurio Diodoros s hlášením. „Pane, moji chlapi prohledali loď. Nikdo další nepřežil.“

„Dobře. Pověz jim, ať k nám odnesou všechny potraviny a vodu, které tady zbyly, a rozdělí je mezi obě lodě.“

„Ano, pane.“ Diodoros zvedl pravici a vydal se zpět k vojákům, kteří se hemžili kolem průlezu do nákladního prostoru. „Tak jo, kůže líný! Schovejte meče a odložte štíty. Máme práci.“

Macro pozoroval Catona a krčil nos.

„Co je?“ zeptal se ho prefekt vyčerpaně.

„Nějak z toho nejsem moudřej. Snad děláš správnou věc. Jestli se vrátíme do Alexandrie a Ajax nám zase pláchne, zajímalo by mě, jak se mu chceš znovu dostat na stopu. Naposled jsme o něm slyšeli před měsícem.“

„Já vím,“ řekl Cato a bezmocně rozhodil ruce. „Ale nemáme jinou možnost. Musíme se vrátit.“

Macro stiskl rty. „Je to tvoje volba, pane. Tvůj rozkaz.“

„Ano. To je.“

*

O tři dny později vplul *Sobek* do velkého alexandrijského přístavu, nad nímž se tyčil obrovský maják, který dal vybudovat král Ptolemaios Filadelfos na blízkém ostrově Faros. Všichni muži, kteří teď sloužili na palubách obou lodí, byli původně součástí římských jednotek v Alexandrii – odkud byli převeleni na Krétu, aby tam pomohli potlačit povstání otroků –, a pohled na ohromující maják je tak už neuváděl do vytržení. Cato ho už také předtím spatřil, ale přesto se zastavil na palubě a s obdivem se zahleděl na výsledek Ptolemaiových ambicí. Kromě majáku po sobě totiž panovník zanechal rozlehlý komplex Velké knihovny, hrobku Alexandra Velikého a dlouhou ulici Canopus, která se táhla středem města. Všechno v Alexandrii bylo navrženo tak, aby co nejvíc zapůsobilo na všechny návštěvníky a v místních obyvatelích vyvolalo dojem nadřazenosti.

Protože se blížilo poledne a slunce svítlo vysoko, musel si Cato při pohledu na impozantní stavbu zastínit oči. Z ohně, který neustále plál na vrcholu majáku a ohlašoval lodím daleko na moři i poblíž břehu, že se tu nachází velkolepé egyptské město, stoupal sloup kouře.

Cato znovu sklopil oči, spojil ruce za zády a dál rázoval po palubě. Od začátku honu na Ajaxe se z toho pro něj stal zvyk. Jeho neklidný duch se nedovedl smířit s pobytem na omezeném prostoru plavidla a rázování po palubě mu kromě vytouženého pohybu poskytovalo i čas k přemýšlení.

Nynější vynucené zdržení mu velice vadilo, ale jinou možnost neměl. I když si jeho muži odnesli z nákladní lodi nějaké jídlo a vodu, měli hlad a vyprahlá ústa. Rozhodně se nemohli pustit do boje s Ajaxovými zoufalými uprchlíky, z nichž většina měla za sebou gladiátorské zkušenosti. Spoustu let se neučili ničemu jinému, než jak nemilosrdně bojovat a zabíjet v aréně. Těla, která předtím Římané objevili na nákladní lodi, zatížili závažími a pohřbili do moře, stejně jako námořníka, jehož našli přibitého železnými hřeby ke stěžni a který zemřel několik hodin poté, co ho přenesli na palubu *Sobeka*. Nákladní loď pak svěřili malé posádce, která dostala rozkaz vydat se co nejrychleji do Alexandrie, a sami vyrazili napřed. Poháněla je prefektova touha vrátit se co nejdřív k honu na Ajaxe.

„Skasejte plachtu!“ nařídil ze zádě trierarcha Fermon. „Připravte vesla!“

Sobek pokračoval v cestě k vojenskému přístavu, který se nacházel poblíž královského paláce, kde kdysi sídlili faraoni a nyní tam úřadoval římský

guvernér a jeho podřízení. Vesla se v pravidelném rytmu zvedala a opět se nořila do klidných vod a poháněla loď ke kamenným molům, u nichž kotvila alexandrijská flotila. Cato si už z dálky všiml, že ze strážní věže u vjezdu do přístavu sbíhá hlídkující voják, aby ohlásil příjezd obou lodí.

Prefekt došel na zád' a sestoupil do své kajuty. Byl o hlavu vyšší než Macro, a když si oblékal čistší ze dvou tunik, které si vzal z Kréty, musel chtě nechtě sklonit hlavu. Potom se nasoukal do šupinové zbroje a nakonec si zapnul postroj, na němž se vyjímalo několik stříbrných vyznamenání, která získal během služby ve II. legii. Ta byla součástí armády, jež před několika lety podnikla invazi do Británie. Cato tam poprvé osvědčil své vojenské kvality a vysloužil si povýšení do hodnosti centuriona. Ted' je z něj prefekt – důstojník vybraný pro velení důležité jednotce.

Ale pouze pokud jeho hodnost potvrdí císař, pomyslel si Cato. Což nebude příliš pravděpodobné, pokud se mu nepodaří dopadnout krvežíznivého povstalice, který vynaložil všechny síly, aby zničil krétskou provincii. Přitom se mu podařilo zajmout flotilu s obilím, jež přistála na ostrově cestou do Říma, a ohrozit všechny obyvatele hlavního města hladem. Cato se na okamžik neubráníl zdráhavému obdivu. Ajax se vyznal a uměl pohotově přizpůsobovat své plány momentální situaci. Byl to skutečně nejnebezpečnější protivník, jakému kdy mladý prefekt čelil, a dokonce i pro Řím sám představoval obrovskou hrozbu, kterou Cato s Macronem nesměli jen tak nechat být. Pokud ho Cato nechytí nebo nezabije, císař mu to neodpustí. Že ho odmítne povýšit na prefekta, bude asi ten nejmenší postih. Daleko pravděpodobněji ho nechá degradovat na řadového vojáka a umístit do nějakého zapomenutého kouta na nejzazším okraji říše. To by znamenalo nejen konec jeho vojenské kariéry, ale něco ještě daleko horšího – musel by se vzdát Julie.

Nemohl po senátorově dceři chtít, aby snášela náročný život kdesi na pohraniční základně. Julia by v takovém případě zůstala v Římě a našla si nějakou vhodnější partii. Při té představě se mu sevřelo srdce. Kdyby se to ale stalo, nemohl by jí nic vyčítat. Přestože ji miloval, měl tolik rozumu, aby věděl, že i láska má své meze. Děsil se možnosti, že by s ním Julia musela odejít do vyhnanství a postupně ho začala nenávidět. To raději odejde hned sám a bude na ni s láskou vzpomínat, než aby jeho utrpení ještě zhoršovaly hořké výčitky svědomí.

Cato si posunul postroj, natáhl se pro opasek s mečem a přehodil si ho přes rameno. Nakonec otevřel truhličku před kavalcem a vytáhl z ní kožené pouzdro se svitkem. Uvnitř byly rozkazy od senátora Sempronia, Juliina otce, které mu ukládaly, aby vypátral Ajaxe. Další listina oznamovala, že ho senátor povyšuje na prefekta, pro což žádá potvrzení od císaře. Cato doufal, že mu obě písemnosti poskytnou dostatečnou autoritu a umožní mu zajistit si guvernérovu pomoc při plnění svěřeného úkolu.

Na opětovné setkání s guvernérem se netěšil. Posledně sem přijel z Kréty na popud senátora Sempronia, aby požádal o posily k potlačení povstání otroků. Nejednalo se mu s ním příjemně a teprve pohrůžka, že se guvernéř ocitne mezi lidmi, na které padne vina za ztrátu Kréty, císařského legáta v Alexandrii přesvědčila, aby Catonovi zdráhavě poskytl muže a loď.

Prefekt si vzal přilbu, zhluboka se nadechl, pomalu vydechl a vrátil se na palubu. Tam si mohl nasadit přilbu, aniž se musel krčit a bát, že si zničí chochol. Když si uvazoval řemínek pod bradou, sledoval trierarchu a jeho námořníky, jak navádějí loď k molu. Mužům čekajícím na břehu hodili uvazovací lana a *Sobek* se za hlasitého skřípění natlačil na rákosové otepi chránící molo před poškozením.

Cato se otočil k trierarchovi. „Běž na břeh a najdi hlavního zásobovacího důstojníka. Obě lodě musejí co nejdřív doplnit jídlo a vodu. Na nějaké volno pro posádku nemáme čas. Chci vyrazit zpátky na moře, jakmile se ohlásím guvernérovi a na palubě budou zásoby.“

Trierarcha si povzdechl. „Pane, chlapi jsou vyčerpaný,“ namítl tiše. „Už celý měsíce neviděli svý rodiny. Den dva na pevnině je vzpruží.“

„Zůstanou na lodi,“ prohlásil Cato rázně. „Jestli se někdo pokusí vystoupit na břeh, budu s ním zacházet jako s dezertérem. Je to jasné?“

„Ano, pane.“

„Dobře.“ Cato se otočil a všiml si, že se *Ibis* chystá zakotvit těsně za nimi. Na břeh už dosedl můstek a Macro vyběhl na molo a zamířil k *Sobekovi*, kde chtěl počkat na Catona.

„Nezapomeň, co jsem ti řekl,“ varoval Cato trierarchu, otočil se a vydal se na břeh. Jakmile došlápl na dlážděné molo, zmocnil se ho pocit, jako by se mu země pod nohama houpala. Když po chvíli zase nabyl rovnováhy, Macro na něj zamrkal.

„Taky mám dost divnej pocit.“

„To ano,“ přitakal Cato. „Jdeme.“

Společně se vydali po rozpálené dlažbě na břeh. U brány, která vedla od mola k budovám paláce, už čekal hlouček legionářů v čele s centurionem. Důstojník stál s rozkročenýma nohama a u stehů držel napříč centurionskou hůl.

„Se slavnostním uvítáním si teda pospíšili,“ utrousil Macro. „Tak rychle bych čestnou stráž nečekal.“

„Ano,“ řekl Cato a zamračil se. „Ale jak to mohli vědět?“

„Třeba nejseš jedinej, kdo dobře vidí,“ podotkl Macro. „Důstojník na hlídce si každopádně zaslouží poplácat po zádech.“

I když oba Římané dosud zápolili s vrávorajícima nohama, snažili se kráčet k čekajícím vojákům co nejdůstojněji a nejvyrovnaněji. Když dorazili k bráně, centurion udělal krok vpřed a zvedl pravici.

„Ty jsi prefekt Quintus Licinius Cato, pane?“

„Ano.“

„A ty centurion Lucius Cornelius Macro?“

Starší z příchozích přikývl. „Chápu to správně, že nás máš doprovodit za velitelem?“

Centurion mu věnoval lehce udivený pohled.

Cato potřásl hlavou. „Nemáme čas na formality. Musím okamžitě mluvit s guvernérem.“

„Formality?“ opakoval centurion a pokynul k čekajícím legionářům. „Nejspíš jsi mě špatně pochopil, pane. Nemáme vás uvítat. Dostal jsem rozkaz zadržet vás – oba.“

„Zadržet?“ vybuchl Macro a probodl centuriona pohledem. „Co to kurva meleš? Jaký zadržení?“

„Počkej!“ zvolal Cato a zvedl ruku. „Kdo ti dal ten rozkaz?“

„Je přímo od guvernéra, pane. Dal mi ho, jakmile se dozvěděl, že vaše lodě míří do přístavu. Mám vás odvést na strážnici a tam vás nechat, dokud nedostanu další pokyny. Půjdete prosím za mnou?“

„Proč?“ Cato zůstal stát na místě. „Z čeho nás viní?“

Centurion se na ně zadíval. „To je snad evidentní, pane. Z vraždy a pirátství.“

Kapitola čtvrtá

Macro s Catonem osaměli ve strážnici. Předě dveřmi, které zůstaly otevřené, je střežili čtyři legionáři. Sama místnost působila prostorně a měla vysoký strop a rozměrná okna, která propouštěla dovnitř dostatek vzduchu. Neutuchající zvuky města, které se rozprostíralo před palácem, splývaly do tichého šumu.

Cato seděl u stolu a upíjel z pohárku vody. Vychutnával si pocit, že se už nemusí omezovat jenom na skromný příděl.

Macro vykoukl ven, přejel pohledem strážce, vrátil se dovnitř a posadil se na stoličku naproti Catonovi. „Co to do prdele znamená? Proč nás zadrželi?“

„Slyšel jsi ho. Kvůli vraždě a pirátství.“

„Co je to za kec?“ soptil Macro. „Jsme důstojníci římské armády. A ty, ty jseš prefekt.“

„Jsem rád, že sis toho všiml.“

„Jak se vůbec opovažujou takhle s tebou nakládat? U všech bohů, tohle si někdo odskáče. Šeredně odskáče.“

„Určitě je to nějaký omyl, Macrone. Nech je, ať to vyřeší. Rozčilování je k ničemu, jenom plýtváš silami,“ poznamenal Cato, nalil vodu do dalšího pohárku a posunul ho po desce stolu k Macronovi. „Tady máš, napij se.“

Centurion zaťal zuby a usilovně se snažil potlačit vztek. Pak vzal pohárek, rychle ho vypil a s hlasitým žuchnutím postavil zpátky na stůl. „Další.“

Druhý pohárek už vypil pomaleji a nakonec ho odsunul stranou. „Takhle je to lepší. Už jsem měl pocit, že mám v puse místo jazyka pruh starý kůže.“

„Tomu rozumím,“ přikývl Cato. „Doufám, že dali vodu i našim mužům na lodi. Přece jenom zůstali na slunci.“

Macro se na něj zamračil. „Podle mě by ses měl zajímat spíš o naše problémy, ne o ně.“

„Proč? Neříkal jsi mi snad, že dobrý důstojník klade blaho svých mužů před svoje vlastní? Když jsem byl tvůj optio, neochvějně jsi na tom trval.“

„Fakt?“ zamručel Macro. „A k čemu nám to teď je?“

„Nemusím díky tomu myslet na jistého buřiče, se kterým jsem zavřený v jedné místnosti a teď tu rázuje jako býk v kleci.“

Macronovu zjizvenou ošlehanou tvář změkčil úsměv. „Promiň. Prostě se mi nelíbí, že mě někdo prohlašuje za vraha a piráta. Že zabívám a drancuju, to jo. To je součást mé práce.“

„Podle některých lidí v tom není zase tak velký rozdíl, Macrone,“ opáčil Cato suše.

„Vážně?“ Macro zvedl obočí. „Tak ať táhnou. Nejsem žádný vrah.“

Cato už byl na Macronovo poněkud jednoduché vojácké vidění světa zvyklý, a tak jen pokrčil rameny.

Jejich hovor přerušila ozvěna kroků na chodbě před strážnicí. Krátce nato vojáci přede dveřmi ustoupili z cesty centurionovi, který je zadržel po přistání u mola. Kromě něj přišel i guvernér a jeho písař. Centurion ustoupil stranou, sklonil hlavu a oznámil: „Jeho Excelence Gaius Petronius, guvernér Alexandrie a Egypta, císařský legát.“

Cato s Macronem vstali a rovněž sklonili hlavy. Petronius mezitím došel doprostřed místnosti a se zlověstným výrazem v obličejí založil ruce v bok. Pak luskl prsty a mávl paží k jednomu rohu. Písař do něj doběhl, posadil se, překřížil nohy a vytáhl z brašny voskovou destičku a stylus.

Petronius se otočil ke Catonovi. „Dovolil jsem ti vzít si s sebou moje muže na Krétu, aby ti pomohli potlačit povstání, a ne abyste ho roznesli do dalších oblastí. Vy dva máte co vysvětlovat,“ prohlásil a probodl oba zadržené muže pohledem. „Celá delta, a nejenom ta, je kvůli vám vzhůru nohama. Kolegia kupců a obchodníků ve městě žádají vaše hlavy. Jsem v pokušení obejít obvyklý soudní proces a nechat dav, aby vás rozsápal na kusy, než se jeho nálada zhorší natolik, že otevřeně povstane.“ Petronius si založil ruce na hrudi. „Takže mi ve jménu všech bohů povězte, co máte pro všechno na světě za lubem.“

„Za lubem?“ Cato zavrtěl hlavou. „Nerozumím ti, pane.“

„Nelži! Už celý měsíc dostávám hlášení, že terorizujete pobřežní vesnice. Přistáváte na pevnině, požadujete zásoby a zabíjíte všechny, kdo

s vámi odmítnou spolupracovat. Dokonce se mi doneslo, že zastavujete lodě a vynucujete si od jejich posádek informace mučením. Nakonec skoro všechny pozabíjíte a plujete dál.“

Macro a Cato si vyměnili rychlý pohled.

„Hlavně to nepopírejte!“ zuřil guvernér. „Mám spoustu zpráv, které vás konkrétně jmenují. A dokonce i několik svědků, kteří měli to štěstí, že jste je ušetřili. To je víc než dost důkazů, abyste do setmění viseli na křížích. Takže,“ řekl Petronius, který musel vynaložit spoustu sil, aby potlačil vztek a mohl pokračovat. „Znovu se vás ptám, o co vám jde? Podle posledního hlášení z Kréty vás poslali najít uprchlého otroka. Ne vyvolat další povstání tady v Egyptě. Nejsem si jistý, kdo představuje větší hrozbu pro mír v Říši – vzbouřený gladiátor, anebo dva hloupí násilníci, kteří ho mají zajmout. A jako by to samo o sobě nestačilo, využíváte ke všem těm špinavostem moje muže a lodě. Alexandrijské chátře to samozřejmě neuniklo. Místní se včera pokusili ukamenovat jednu z mých hlídek, když procházela ulicemi. Přišel jsem o optiona a jednoho legionáře. A to jenom kvůli vám a vaší bezohlednosti při pronásledování toho vzbuřence Ajaxe.“

„My jsme ale nic neudělali, pane,“ namítl Macro. „Všecko jsou to výmysly.“

„To povídej svědkům.“

„Tak to teda lžou. Někdo je k tomu musel donutit.“

„To se ještě uvidí. Moji úředníci sbírají výpovědi a důkazy. Udělám všechno, co je v mých silách, abyste se co nejdřív dostali před soud. A pak vás dám veřejně popravit. Snad to bude stačit, aby se lůza uklidnila a s ní i Egypt.“

Macro si pohrdavě odfrkl. „To snad není možný! Všechno to jsou kecy. Všechno.“

„Věř mi, centurione, přesně tohle se stane. Ba co víc, náš císař a ten jeho slizký tajemník Narcissus bez váhání schválí všechno, co nařídím.“

Cato dosud poslouchal jejich hádku bez jediného slova. Když si ale začal uvědomovat, o co ve skutečnosti běží, zachmuřeně se pousmál.

„Čemu se u Hádu pošklebuješ?“ zeptal se guvernér. „Mně na tom nepřipadá nic zábavného.“

„Je to Ajax, pane. To on je za to všechno zodpovědný.“

„Ajax?“

„Samozřejmě. Zametá za sebou stopy. A zjednodušuje si to tím, že za sebou nechává lidi toužící po pomstě.“

„Co to znamená?“

„Před několika dny jsme potkali loď unášenou mořem. Celá posádka byla mrtvá, jen jediný muž zůstal naživu a ten nám řekl, že je to práce centuriona Macrona.“

Jeho přítel si odfrkl. „Určitě si dovedeš představit, jak jsem z toho byl vykulenej.“

„Zároveň se tím vysvětluje, proč před námi uprchli vesničané, když jsme den předtím přistáli na pevnině,“ pokračoval Cato. „Náš gladiátor se zjevně činil.“

„Předpokládám, že to můžete dokázat,“ podotkl guvernér. „Může ten přeživší námořník dosvědčit, že jeho loď nepřepadl Macro?“

„Bohužel ne, pane. Krátce nato zemřel.“

„Jak příhodné.“

„Pro nás zjevně ne. Na druhou stranu, mohl bys předvést svoje svědky a zeptat se, zda jsme ti, kdo je přepadli. To dokáže naši nevinu.“

Guvernér se krátce zamyslel a přikývl. „Dobře. Máš pravdu,“ odpověděl, došel ke dveřím a luskl prsty na jednoho z vojáků stojících na stráži. „Ty tady, běž pro toho kněze z chrámu. Hameda. Nechali jsme ho v palácových kasárnách. Okamžitě ho přiveď. Ale o těchhle dvou důstojnících mu nic neříkej. Je to jasné?“

Legionář zvedl pravici a vydal se po chodbě pryč. Petronius se vrátil k Macronovi a Catonovi. „Zkrátka poznám, jestli mluvíte pravdu. Před deseti dny někdo vydrancoval chrám v deltě Nilu, zabil kněze a ukradl pokladnici. Ušetřili pouze jediného člověka. Včera se objevil před branami města a blábolil cosi o římských vojácích, kteří přepadli chrám. Vzali jsme ho dovnitř, ošetřili mu zranění, nakrmili ho a nechali odpočnout a potom jsme zapsali jeho výpověď. Uvidíme, co nám poví, až vás dva uvidí.“ Na okamžik se zadíval nejprve na Macrona, potom na Catona a teprve poté pokračoval. „Pokud ale mluvíte pravdu a tohle všechno je skutečně Ajaxova práce, pak máme zjevně co dělat s mnohem nebezpečnějším a prohnanějším nepřítelem, než jsem čekal.“

Cato přikývl. „Přesně takový Ajax je. A nejen to. Řekl bych, že má v úmyslu vyvolat další povstání tady v Egyptě. Jinak to nedává smysl.“

„Ale proč?“ skočil mu do řeči Macro. „Proč prostě nezdrhne a neschová se? Může si najít nějakou klidnou skrýš a počkat tam, dokud ho nepřestanem hledat. Pak může i se svýma stoupencema žít jako svobodnej člověk.“

„Ne,“ namítl Cato. „Už navždycky zůstanou pronásledovanými uprchlíky a Ajax to ví. Nikdy nenajde klid. Ať se vrtně kamkoliv, Řím ho nikdy nepřestane stíhat. Takže mu zbývá jediná možnost – pokračovat v boji. Nic jiného neumí. Ať tak nebo onak, dokud ho nenajdeme a nezabijeme, stále to bude náš nepřítel.“

„A zabít ho musíme co nejdřív,“ poznamenal upřímně Petronius. „Už tak mám dost problémů s udržováním klidu na horním toku Nilu a nepotřebuju další potíže ještě na pobřeží.“ Odmlčel se, došel ke stolu, posadil se na stoličku a naznačil Catonovi a Macronovi, aby udělali totéž. Písař zůstal sedět v rohu a nenápadně si zapisoval poznámky. Cato k němu zaletěl pohledem a pomyslel si, že musí velice pečlivě volit každé slovo, protože Petronius bude mít všechno zaznamenané.

Guvernér si nalil vodu a teprve potom pokračoval. „Provincii postihlo současně několik nešťastných událostí, ještě než se vynořil ten váš gladiátor – tedy za předpokladu, že za přepadáním místních skutečně nestojíte vy.“

Macro se naježil, ale Cato mu pohrozil prstem, aby ho umlčel. Petroniovi jeho gesto uniklo; v obou rukou držel pohár a sledoval hladinu vody uvnitř.

„Núbijci podnikají poslední tři měsíce výpady přes naši jižní hranici,“ řekl. „Pokaždé proniknou dál podél Nilu, ale než stačíme shromáždit dostatek mužů, abychom je pochytili a zničili, utečou nám. Řekl bych, že se snažili prověřit naši obranu a prozkoumat terén před nějakým větším vpádem. Před několika dny mi to potvrdil *strategos* nomů na hranicích s Nubií.“

Macro se zadíval na Catona, zvedl obočí a odkašlal si. „Promiň, pane, ale co jsou ty, ehm, nomy?“

Petronius k němu vyslal rozladěný pohled a pokrčil rameny. „Měl jsem tušit, že nevíš, jak to tu chodí. Ponechali jsme si původní systém z doby, kdy Egypt ještě nebyl římskou provincií. Nomy jsou správní oblasti.“

V čele každého z nich stojí *strategos* a místní rada. Docela dobře zvládají vybírat daně a řešit místní problémy, takže Řím neviděl důvod, proč na tom něco měnit.“

Macro si odfrkl. „Takže Řekům se konečně něco povedlo.“

„Ve skutečnosti Řekové převzali tenhle systém od místních lidí.“

„Cože? Od čmoudů?“

Petronius se usmál. „Ty toho vážně moc nevíš, že?“

„O čem, pane?“

„O téhle provincii. Egypt býval mocný stát. Dávno předtím, než byl Řím sotva maličkou vesnicí, jejíž obyvatelé obdělávali políčka na břehu Tibery.“

„Kecy,“ prohlásil Macro a ukázal palcem k srdci města za sebou. „Tahle chátra?“

„Ujišťuju tě, že je to pravda. Nesnaž se ale přemlouvat místní obyvatele, aby ti o tom vyprávěli. Snad jedině kdybys měl pár let volno.“

Cato si odkašlal. „Pane? Mluvili jsme o Núbijcích.“

„No jistě,“ odpověděl Petronius a obrátil pozornost zpět k původnímu tématu. „Mluvil jsem o *strategovi* v Syene. Nedávno poslal přes hranici několik špehů, aby sbírali informace. Většina se nevrátila, ale nakonec se mu ozval aspoň jeden z nich. Asi sto mil za kataraktem zahlédl shromažďující se núbijské válečníky. Vede je princ Talmis, nejstarší syn núbijského krále. Už předtím se mu podařilo rozšířit království až do Etiopie a získat si pověst slavného vojevůdce. Jsem si jistý, že ji chce ještě posílit napadením naší provincie.“

„Ale proč?“ zeptal se Cato. „Vy jste ty Núbijce nějak vyprovokovali?“

„Svým způsobem ano,“ připustil Petronius. „Císař mi před rokem nařídil, abych vyslal výpravu, která by zmapovala tok Nilu až k prameni. Upozornil jsem ho, že taková výprava narazí na odpor Núbijců. Jsou to citliví lidé.“

„To určitě ano. Nejspíš získali dojem, že jde o předzvěst invaze. Proč jinak by Claudius chtěl tu oblast zmapovat?“

„Císařský tajemník mě jednoznačně ujistil, že se žádná invaze do Núbie neplánuje. Výprava měla čistě průzkumný účel.“

Macro se podrbal na tváři. „A tys Narcissovi věřil, pane?“

„Můžu mu věřit, ale také nemusím. Jenomže jakmile císař něco nařídí, jinak to nejde. Vyslal jsem tedy podél toku Nilu kartografy a přidělil jim

malý doprovod se zprávou, která měla objasnit naše přátelské záměry.“ Potom se odmlčel.

„Co se stalo?“ zeptal se Macro.

„Princ Talmis nám poslal nazpátek jejich hlavy a vzkaz, ať nestrkáme nos na núbijské území.“

Cato se předklonil. „A ty jsi samozřejmě vyslal trestnou výpravu.“

„Samozřejmě. Co jiného jsem měl udělat? Řím nemůže strpět takovou urážku své moci. Naši muži vypálili několik núbijských vesnic, zotročili přes tisícovku lidí a zničili všechny zavlažovací kanály, na které narazili. Od té doby Núbijci podnikají jeden přeřad za druhým, takže jsem musel poslat na jih další muže, abych posílil obranu hranice. Egypťská posádka je za normálních okolností plně schopná ubránit provincii a udržet pořádek. Máme tu dvě legie – Třetí tady v Alexandrii a Dvaadvacátou v Heliopoli. V pevnostech po celé deltě a podél Nilu je navíc rozmístěných devět pomocných kohort. Jak ale víte, musel jsem půjčit svému dobrému příteli Semproniovi tři tisíce mužů ze Třetí legie a dvě pomocné kohorty, aby mu pomohli potlačit povstání na Krétě. Většinu z nich mi ještě musí vrátit. Právě teď mám v Alexandrii k dispozici pouze dvě kohorty legionářů. Tisícovku mužů, která má krotit půl milionu obyvatel. To není snadný úkol ani za ideálních podmínek. Ale od té doby, co začaly tyhle problémy s Ajaxem – za předpokladu, že mluvíte pravdu –, námořníci i kupci jsou celí nesví a požadují ochranu. Nemluvě o obvyklých třenicích mezi Židy a Řeky. Potom tu jsou feláhové – zemědělci z pobřeží. Kvůli přeřadům vesnic a toho chrámu by nejradši povstali. Ale to ještě není všechno,“ dodal trpce. „Poslední hlášení o hladině Nilu naznačují, že nás čeká špatná sklizeň.“

„Málo vody?“ odhadl Cato.

Petronius zavrtěl hlavou. „Naopak, je jí příliš. Záplavy zvednou hladinu Nilu mnohem výš, takže voda bude ustupovat pomaleji a setba se zdrží. Feláhové začnou hladovět a příjmy z daní se sníží. První problém už moji muži řeší, ale jakmile se císařský tajemník dozví o jakémkoliv propadu příjmů z egyptských daní, dá mi to sežrat tak, že se z toho budu vzpamatovávat ještě napřesrok.“ Petronius bezmocně zvedl ruce. „Takže jak vidíte, váš přítel Ajax se objevil na scéně v tu nejnepříhodnější dobu.“

Macro zlověstně přimhouřil oči. „Ajax není žádný můj přítel, pane.“

„Řečnický obrat,“ vysvětlil mu Petronius nenučeně.

Vtom je přerušilo zaklepání na zárubeň dveří. Všichni tři se otočili ke strážnému, který vešel do místnosti. „Pane, venku čeká ten čmoud z chrámu.“

Petronius sraštil tvář. „Legionáři, ocenil bych, kdys ty i tví druhové mluvili o místních obyvatelích méně urážlivě.“

Voják zamrkal. „Pane?“

„Jsou to Egypťané, ne čmoudi, je to jasné?“

„Ano, pane.“

„Tak ho přived.“

Cato se otočil k Macronovi a zhluboka se nadechl. Oba napjatě čekali, až jim člověk, který přežil útok na chrám, přijde povědět svůj příběh.